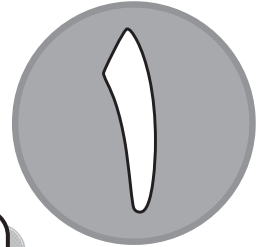

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۰/۱

آزمون ۱ دی ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

سؤال‌های امتحانی نیم‌سال اول در سایت کانون

همه‌ساله در زمان امتحانات مدارس، پربازدیدترین روزهای سایت کانون را شاهد هستیم، یکی از دلایل آن وجود سؤال‌های جدید امتحانی مدارس برتر از سراسر کشور است. بسیاری از این سؤالات امتحانی همراه با پاسخ تشریحی است و برای همه دانش‌آموزان کانونی و غیرکانونی قابل استفاده است.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، فرهاد علی نژاد، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، محمدحسین یگانه
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آرزیتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، نیلوفر طالبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوالفضل تاجیک، مجید بیگلری، امیرحسین شکوری، علی رسولی، حسین رضائی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درسی	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر، ابوالفضل کاشی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی نژاد	—	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه مخلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	مهتاب شیرازی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهندس ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

الگوهای خطی
(مدل سازی و دنباله)
صفحه‌های ۴۵ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- اگر جدول زیر، هزینه گاز مصرفی براساس طبقات میزان مصرف را نشان دهد، تابع مدل‌سازی محاسبه بهای گاز مصرفی کدام است؟

مترمکعب	$0 \leq x < 30$	$30 \leq x < 45$	$x \geq 45$
هزینه هر متر مکعب (ریال)	۱۰۰	۱۱۵	۱۴۰

$$f(x) = \begin{cases} 100x, & 0 \leq x < 30 \\ 115x, & 30 \leq x < 45 \quad (2) \\ 140x, & x \geq 45 \end{cases} \quad f(x) = \begin{cases} 100, & 0 \leq x < 30 \\ 115, & 30 \leq x < 45 \quad (1) \\ 140, & x \geq 45 \end{cases}$$

$$f(x) = \begin{cases} 100x, & 0 \leq x < 30 \\ 215x, & 30 \leq x < 45 \quad (4) \\ 355x, & x \geq 45 \end{cases} \quad f(x) = \begin{cases} 100, & 0 \leq x < 30 \\ 215, & 30 \leq x < 45 \quad (3) \\ 355, & x \geq 45 \end{cases}$$

۲- دنباله حاصل از مجموع اعداد هر سطر در مثلث خیام، a_n است. اگر «مجموع اعداد سطر دهم $= 17 - k^2$ » باشد، حاصل $\frac{a_{k+1}}{6}$ کدام است؟

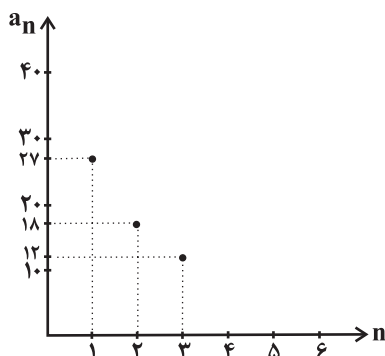
۸ (۴)

۱۶ (۳)

۴ (۲)

۳۲ (۱)

۳- اگر نمودار زیر مربوط به یک دنباله باشد، رابطه بازگشتی این دنباله کدام می‌تواند باشد؟

$$a_{n-1} = \frac{1}{2} a_n \quad (1)$$

$$a_{n+1} = \frac{2}{3} a_n \quad (2)$$

$$a_n = \frac{3}{4} a_{n-1} \quad (3)$$

$$a_{n+1} = \frac{1}{3} a_n \quad (4)$$

۴- در دنباله‌ای داریم: $t_{n+1} = 2t_n - n + 1$ و جمله دهم برابر ۱۰۰ است، جمله یازدهم چقدر از جمله نهم بزرگ‌تر است؟

۱۴۲ (۴)

۱۳۷ (۳)

۱۲۱ (۲)

۱۱۵ (۱)

۵- با توجه به رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} a_n + k, & n \text{ مضرب } 3 \text{ باشد} \\ \frac{a_n}{2}, & n \text{ مضرب } 3 \text{ نباشد} \end{cases}$ ، اگر $a_1 = 2$ و $a_4 = \frac{3}{2}$ باشد، مقدار $\frac{ka_5}{2}$ کدام است؟

$\frac{3}{8}$ (۴)

$\frac{3}{4}$ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

۲ (۱)

دو سؤال ساده: در هر آزمون در هر درس و از هر ۱۰ سؤال دو سؤال ساده‌تر در کارنامه برای شما مشخص می‌شوند. دو سؤال ساده‌تر، سؤال‌هایی هستند که تعداد زیادی از دانش‌آموزان به آن‌ها درست پاسخ داده‌اند. این سؤالات را خوب یاد بگیرید.

۶- هزینه مصرفی آبهای یک منطقه طبق جدول مقابل محاسبه می‌شود. به این ترتیب که هزینه ماهانه هر مشترک برابر با حاصل ضرب مصرف آن مشترک در ماه، در هزینه هر متر مکعب در آن طبقه مصرفی است. مصرف مشترکی در ماه ۳۰ مترمکعب است. اگر او مصرف خود را ۳۰ درصد کاهش دهد، هزینه آبهای او ۶ هزار تومان کمتر از نصف هزینه قبل می‌شود. در صورتی که مصرف خود را ۵۰ درصد کاهش دهد، آبهای او ۱۶۸ هزار تومان کاهش می‌یابد. اگر مصرف این مشترک ۱۰ متر مکعب افزایش یابد، آبهای او چند هزار تومان می‌شود؟

طبقات مصرف (متر مکعب)	هزینه هر متر مکعب (هزار تومان)
$0 \leq x < 8$	$6/5$
$8 \leq x < 16$	$a - b$
$16 \leq x < 24$	$5b - 7$
$24 \leq x < 32$	$b + 5$
$x \geq 32$	$a + 3b$

۴۳۶ (۱)   ۴۷۲ (۲)   ۴۸۸ (۳)   ۵۲۸ (۴)

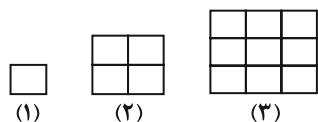
۷- با فرض اینکه جمله سوم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \frac{1}{p}(a_n + \frac{k}{a_n})$ ، مقدار تقریبی $\sqrt{k}$ را می‌دهد، مقدار تقریبی $\sqrt{6} - \sqrt{3}$ برابر کدام گزینه است؟

$\frac{3}{5}$ (۱) $\frac{6}{7}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴)

۸- در دنباله بازگشتی $a_{n+1} = 2[a_n] + \left[\frac{n}{2}\right]$ و $a_1 = \sqrt{2}$ ، مقدار $[a_3]$ کدام است؟ ([ ] علامت جزء صحیح است.)

۵ (۱)   ۳ (۲)   ۲ (۳)   ۶ (۴)

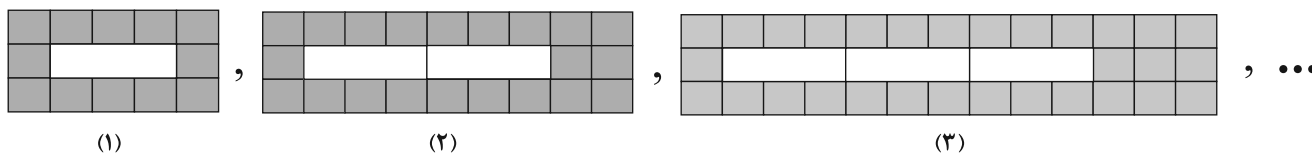
۹- با توجه به الگوی شکل مقابل، مجموع تعداد مربع‌های کوچک (هم‌اندازه با مربع شکل (۱)) در مراحل چهارم و ششم کدام است؟

۵۲ (۱)   ۵۴ (۲)

۴۱ (۳)   ۶۱ (۴)

۱۰- با توجه به الگوی مقابل، در شکل ۲۰ ام نسبت تعداد کاشی‌های رنگی به تعداد کاشی‌های سفید کدام است؟

۹ (۱) $\frac{9}{2}$ (۲) $\frac{183}{20}$ (۳) $\frac{179}{20}$ (۴)

تابع

صفحه‌های ۲۱ تا ۵۴

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- اگر $g(x) = a(x-1)^2 + bx^2 + 5x + c$ تابع همانی و $f(x) = \{(3, c+b), (4, \frac{1}{4}k), (5, -2a)\}$ تابع ثابت باشد، حاصل $\frac{ac+b}{k}$ کدام است؟

(۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{5}{2}$

۱۲- اگر $f = \{(3, 5), (4, 2), (7, 5), (6, 0)\}$ و تابع $g(x) = x^2 + 1$ با $D_g = \mathbb{R}$ باشد، تابع $\frac{g}{f}$ کدام است؟

(۱) $\{(3, 2), (4, 8/5), (7, 10)\}$ (۲) $\{(3, 2), (4, 7/5), (7, 5), (6, 0)\}$
(۳) $\{(3, 2/5), (4, 7/5), (7, 7/5)\}$ (۴) $\{(3, 2/5), (4, 8/5), (7, 5), (6, 0)\}$

۱۳- با توجه به ویژگی‌های تابع ثابت و همانی کدام گزینه درست نیست؟

(۱) نمودار تابع همانی با دامنه $\{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 2\}$ از مبدأ مختصات می‌گذرد.

(۲) در تابع همانی f با دامنه $\mathbb{R}$ همواره رابطه $f(kx) = kf(x)$ برقرار است.

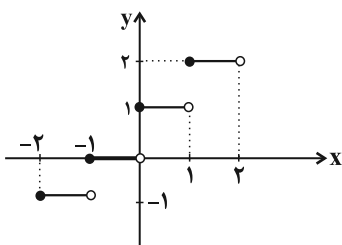
(۳) اگر $f(x) = (\frac{a}{3} - 6)x^2 + (\frac{a}{3} - b)x - b$ تابعی ثابت باشد، حاصل $f(a^2 - b)$ برابر ۴ است.

(۴) اگر f تابعی ثابت و g تابع همانی با دامنه $\mathbb{R}$ باشند، محل تلاقی نمودار این دو تابع یک نقطه است.

۱۴- تابع f با دامنه $\mathbb{R}$ و ضابطه $f(x) = \begin{cases} \frac{a+x}{a-x} - \frac{a+4}{2a-2}, & x > 0 \\ ax^2 + bx, & x \leq 0 \end{cases}$ از نقاط $(2, 1)$ و $(-2, -3)$ می‌گذرد، حاصل $f(3) + \frac{1}{4}f(-4)$ کدام است؟

(۱) -2 (۲) 7 (۳) 18 (۴) 23

۱۵- اگر نمودار تابع f به صورت زیر باشد، حاصل $A = \frac{f(\sqrt{2}-1) + f(1-\sqrt{2})}{[\pi-1] + [2]}$ کدام است؟ ([ ] نماد جزء صحیح است).

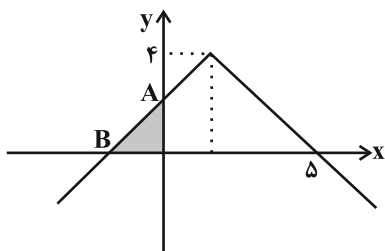
(۱) $\frac{1}{3}$

(۲) $\frac{1}{4}$

(۳) $\frac{1}{2}$

(۴) $\frac{2}{5}$

محل انجام محاسبات

۱۶- نمودار $y = -|x - \frac{b}{4}| + b$ به صورت زیر است. مساحت قسمت رنگی چقدر است؟

- (۱) ۲/۵
(۲) ۳
(۳) ۴/۵
(۴) ۹

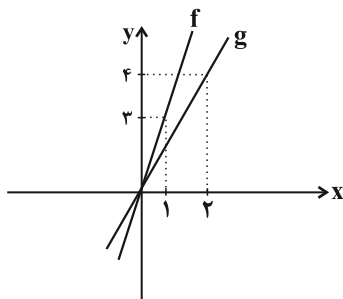
۱۷- در تابع علامت داریم: $\text{sign}(a) = 1$ و از طرفی معادله $x^2 - ax + a = 0$ دو ریشه یکسان دارد. مقدار $\text{sign}(-a^2 + 1) + \text{sign}(a - 4)$ کدام است؟

- (۱) -۱
(۲) -۲
(۳) -۳
(۴) -۴

۱۸- اگر نمودار تابع با ضابطه $f(x) = x + [x]$ و دامنه $0 \leq x < 2$ با خط $y = k$ هیچ برخوردی نداشته باشد، مقدار k کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) $\frac{3}{2}$
(۲) $\frac{1}{2}$
(۳) ۲
(۴) $\frac{5}{2}$

۱۹- در شکل مقابل دو تابع خطی f و g رسم شده‌اند، ضابطه تابع $h(x) = (f + g)(x)$ کدام است؟

$$h(x) = x^2 + 4x \quad (1)$$

$$h(x) = x^2 + x + 3 \quad (2)$$

$$h(x) = 5x \quad (3)$$

$$h(x) = 3x \quad (4)$$

۲۰- اگر $f = \{(-1, 3), (4, 2), (c, -2)\}$ و $g = \{(-1, a), (b, 5), (2, 3)\}$ دو تابع باشند و $f - g = \{(-1, 5), (4, -3), (d, -3)\}$ باشد، چند مقدار

ممکن برای d موجود است؟

- (۱) ۴
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۱

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

اختیارات شاعری (۱): زبانی
لفونشر، تضاد و متناقض‌نما
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۴۸ تا ۶۵

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل یکم
(درس‌های ۱ تا ۳)
+ کارگاه تحلیل فصل اول
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی همه موارد درست است؛ به‌جز:

- (۱) از نمونه‌های جریان ساده‌نویسی نثر در سبک عراقی «مرصادالعباد» را می‌توان نام برد که اثری است عارفانه و نویسنده آن نجم دایه است.
- (۲) از نمونه‌های آثار منشور در قرن هشتم می‌توان به «تاریخ گزیده» اثر حمدالله مستوفی و «اخلاق‌الاشراف» اثر عبید زاکانی اشاره کرد.
- (۳) برخی آثار منشور مولانا عبارت‌اند از «فیه ما فیه»، «مکاتیب» و «مجالس سبعة» و جامی در «نفحات‌الانس» از عطار تقلید کرده است.

(۴) سعدی هم در سرودن غزل عاشقانه در کتاب «بوستان» سرآمد است و هم در ادبیات تعلیمی سخنگوی ضمیر خودآگاه ایرانی است.

۲۲- کدام گزینه درباره شعر قرن هشتم هجری صحیح است؟

- (۱) با روی کارآمدن دربارهای ادب‌دوست، قصیده رونق گرفت.
- (۲) مناطقی مثل خراسان همچنان در حکم مرکز ادبی این دوره به شمار می‌رفت.
- (۳) زبان شعر جز در شعر شاعران شاخص، رو به سستی نهاد.
- (۴) تعصبات دینی حاکمان این دوره، مانع رشد عقاید مختلف می‌گردید.

۲۳- کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات نادرست هستند؟

- الف) سلمان ساوجی، از شاعران قرن هشتم، در غزل توجه خاصی به سعدی و حافظ داشت.
- ب) در دوره شاهرخ تیموری هنرمندان مورد حمایت او قرآن کریم و شاهنامه را با خط خوش و تصاویر زیبا آراستند.
- ج) از نخستین و مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر در قرن هفتم به قلم شمس قیس رازی نگاشته شد.
- د) عظاملك جوبینی کتاب تاریخ جهان‌گشا را با استفاده از اطلاعاتی که طی سفرهایش و کارهای دیوانی به دست آورده بود، نوشت.
- ه) هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه»، اثر فخرالدین عراقی، به یکی از مباحث عرفانی اختصاص دارد و با تمثیل و حکایت به پایان می‌رسد.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - ه (۴) ب - د

۲۴- تعداد هجای هر کدام از ارکان ابیات ... و ... یکسان است.

- الف) جدا شد یار شیرینت کنون تنها نشین ای شمع
- ب) نازنینی چو تو پاکیزه‌دل و پاک‌نهاد
- ج) چون نور آن شمع چگل می‌درنیابد جان و دل
- د) به حسن خود تو شادی را بکن شاد
- (۱) الف - ب (۲) الف - ج
- که حکم آسمان این است اگر سازی و گر سوزی
بہتر آن است که با مردم بد ننشینی
کی داند آخر آب و گل دلخواه آن عیار را
غم و اندوه ده اندوه و غم را
- (۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ب - د

۲۵- تعداد پایه‌های آوایی کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) همه شب می‌یزم سودا به بوی وعده فردا
- (۲) همه دانند که من سبزه خط دارم دوست
- (۳) چه کنم با که تو توان گفت که او
- (۴) من اندر خور بندگی نیستم

۲۶- در چند بیت، آرایه «تشبیه» یافت می‌شود؟

- الف) ای جمله جهان به روی خوبت نگران
- ب) بین آن روی اگر بر سرو بستانت قمر باید
- ج) دوش چون در شکن طره شب چین دادند
- د) از خون من فرستی هر دم نواله هجر
- ه) دهانش کرد عیب غنچه ظاهر
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج
- جان مردان ز عشق تو جامه‌دران
بین آن زلف اگر بر ماه مشکینت کمر باید
مژده آمدن آن صنم چین دادند
یک ره به خوان وصلم ناکرده میهمانی
بر آن عیب ای صبا دامن فروپوش

۲۷- در کدام گزینه، تشبیه به کار نرفته است؟

- (۱) بر آتش فکنند از خم طره عود
- (۲) بنفشه به برگ سمن برشکست
- (۳) همسایگان ز تفت دلم برکنند شمع
- (۴) تا که لرزان ساق من بر آهنین کرسی نشست

۲۸- در کدام ابیات، تشبیه به کار رفته است؟

- (الف) هرکجا زلف او مصاف زند
  - (ب) دل بر امید وعده او چون نهاد
  - (ج) دوش ز چشم مردمان اشک به وام خواستم
  - (د) حسد از هیچ ندارم مگر از پیرهنش
- (۱) الف - د   (۲) ب - ج

۲۹- تعداد تشبیه در کدام ابیات برابر است؟

- (الف) تا به کی بی مدعا چون شمع باید رفتنت
  - (ب) جام شراب مرهم دل های خسته است
  - (ج) در عالمی که با خود رنگی نبود ما را
  - (د) سیمرغ کوه قاف حقیقت کنون منم
- (۱) الف - ب   (۲) ب - ج

۳۰- آرایه های بیت زیر کدام است؟

- «خشت زیر سر و بر تارک هفت اختر پای»
- (۱) تشبیه، پارادوکس، تشخیص
  - (۲) استعاره، کنایه، تشبیه
  - (۳) مجاز، تشخیص، تشبیه
  - (۴) کنایه، پارادوکس، استعاره

۳۱- نوع «لف و نشر» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) جان و دل ولی و عدوی تو روز و شب
- (۲) ای صاحبی که از رقم مهر و کین تو
- (۳) صنم اندر بلد کفر پرستند و صلیب
- (۴) زلف مشکین حلقه اش بر روی گلگون بسته اند

۳۲- آرایه های بیت زیر کدام اند؟

- «روشن دلان همیشه سفر در وطن کنند»
- (۱) متناقض نما، تشبیه، واژه آرایه
  - (۲) تناسب، مجاز، تشخیص
  - (۳) استعاره، کنایه، پارادوکس
  - (۴) مجاز، تضاد، واج آرایه

۳۳- کدام بیت، هیچ پایه آوایی مشترکی با سایر ابیات ندارد؟

- (۱) کاش آن به خشم رفته ما آشتی کنان
- (۲) دگر نه عزم سیاحت کند نه یاد وطن
- (۳) مرغ وحشی که می رمید از قید
- (۴) لایق بندگی نیم بی هنری و قیمتی

نسیم صبا بوی عنبر گرفت
جهان نافه مشک اذفر گرفت (اذفر: خوشبو)
چون شد چراغ روز شبانگاه زیر آب (تف: گرما)
می بلرزد ساق عرش از آه صورآوای من

زشت باشد که نافه لاف زند
چون عمر پایدار و فلک دستگیر نیست
این همه اشک عاریه است اشک روان من کجا
که جز او کیست که برخورد ز سیمین بدنش

- (۱) الف - د   (۲) ب - ج

جاده خود را نسازی محو در منزل چرا
خورشید مومیایی ماه شکسته است
بودیم هرچه بودیم او وانمود ما را
کو عارفی که قول مرا ترجمان کند؟

- (۱) الف - د   (۲) ب - ج

دست قدرت نگر و منصب صاحب جاهی»

- (۱) تشبیه، پارادوکس، تشخیص
- (۲) استعاره، کنایه، تشبیه
- (۳) مجاز، تشخیص، تشبیه
- (۴) کنایه، پارادوکس، استعاره

از وعده و وعید تو پر نور و نار باد
در کاینات نسخه سود و زیان رسید
زلف و روی تو در اسلام صلیب و صنم اند
من ندانم روز و شب با یکدگر چون بسته اند

استاده است شمع و همان گرم رفتن است»

- (۱) تناسب، مجاز، تشخیص
- (۲) متناقض نما، تشبیه، واژه آرایه
- (۳) استعاره، کنایه، پارادوکس
- (۴) مجاز، تضاد، واج آرایه

باز آمدی که دیده مشتاق بر در است
کسی که بر سر کویت مجاوری آموخت
با همه زیرکی به دام افتاد
ور تو قبول می کنی با همه نقص کاملم

۳۴- در کدام مصراع، تغییر کمیت مصوت کوتاه مشهود نیست؟

- (۱) مخمور جام عشقم ساقی بده شرابی
(۲) خواهم شدن به بستان چون غنچه با دل تنگ
(۳) امشب که بزم عارفان از شمع رویت روشن است
(۴) تیر هلاک ظاهر من در کمان توست

۳۵- در کدام ابیات هر دو نوع تغییر کمیت مصوت مشهود است؟

- (الف) چو آهوی مستان همه شیرگیر
(ب) قاضی شهر عاشقان باید
(ج) مبادا که آن جادوی نابه‌کار
(د) این دردها که بر دل خاقانی آمده است
(۱) الف - ب
(۲) ب - ج
(۳) الف - د
(۴) ج - د

۳۶- تعداد اختیارات شاعری زبانی در مقابل کدام بیت «درست» آمده است؟

- (۱) بر مرگ دل خوش است در این واقعه مرا
(۲) کجایی ای که تعنت کنی و طعنه زنی
(۳) سعدی سر سودای تو دارد نه سر خویش
(۴) طالب عشقی دلی چو موم به‌دست آر
(۱) کتاب حیات در لب یاقوت‌فام اوست (دو حذف همزه - یک تغییر کمیت مصوت)
(۲) تو بر کناری و ما اوفتاده در غرقاب (یک حذف همزه - دو تغییر کمیت مصوت)
(۳) هر جامه که عیار بپوشد کفن است آن (یک حذف همزه - یک تغییر کمیت مصوت)
(۴) سنگ سیه صورت نگین نپذیرد (یک حذف همزه - دو تغییر کمیت مصوت)

۳۷- کدام یک از ابیات زیر به مفهوم «هدایت خداوندی» اشاره دارد؟

- (۱) الهی شعله شوقم فزون ساز
(۲) الهی ذره‌ای آگاهی‌ام بخش
(۳) الهی چو امیدوارم به تو
(۴) الهی عفو کن گناه ورا
(۱) مرا آتش کن و در عالم انداز
(۲) رهم بنما و بر گمراهی‌ام بخش
(۳) برآور امیددی که دارم به تو
(۴) بیفزای در حشر جناه ورا

۳۸- مفهوم کلی بیت زیر با بیت کدام گزینه قرابت دارد؟

- «چيست اين سقف بلند ساده بسيار نقش»
(۱) هیچ کس از مستی سرشار من آگاه نیست
(۲) ناله‌ها داریم و کس زین انجمن آگاه نیست
(۳) هیچ چشمی بی‌نقاب از جلوه‌اش آگاه نیست
(۴) هیچ موجی از کنار این محیط آگاه نیست
(۱) هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست
(۲) بوی می نتوان شنیدن از دهان شیشه‌ام
(۳) آنچه دل می‌خواهد از اظهار مطلب آه نیست
(۴) داغ از دستی که در رنگ حنا پوشیده‌اند
(۵) من ز خود بیرون روم تا ساحلی پیدا کنم

۳۹- مفهوم ارائه‌شده در کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- «کسی با او نه و او با همه کس»
(۱) گفت آن کاین دم پذیرد کی بمیرد جان او
(۲) تقاضا می‌کند دور ابد پیوند دورانیش
(۳) و آن زمان نیز نگردي ز بقا بی‌بهره
(۴) برو از خویش فنا شو به خدا باقی باش
(۱) نماند هیچ کس او ماند و بس
(۲) با خدا باقی بود آن کز خدا مست آمده‌ست
(۳) که چون ذات خدا باقی بماند عالم فانی
(۴) که خدای تو بود باقی و باقی فانی
(۵) بی فنا پادشهی ملک بقا نتوان کرد

۴۰- مفهوم کدام بیت با ابیات سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) درنیابد حال پخته هیچ خام
(۲) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست
(۳) برو ای زاهد و بر دردکشان خرده مگیر
(۴) راز درون پرده ز رندان مست پرس
(۱) پس سخن کوتاه باید و السلام
(۲) در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست
(۳) که ندادند جز این تحفه به ما روز الست
(۴) کاین حال نیست زاهد عالی‌مقام را

درس چهارم: کنش اجتماعی
درس پنجم: معنای زندگی
صفحه‌های ۳۲ تا ۵۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- اصطلاح جنگ‌های نامنظم اولین بار توسط چه کسی به کار برده شد؟

- جنگ‌های نامنظم بر چه پایه استوار است؟

- زیربنای پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان چیست؟

(۱) شهید صیاد شیرازی - آگاهی فرهنگی و جغرافیایی - کنش اجتماعی

(۲) شهید مصطفی چمران - آگاهی فرهنگی و اجتماعی - عقاید یک جامعه

(۳) شهید صیاد شیرازی - آگاهی فرهنگی و اجتماعی - ارزش اجتماعی

(۴) شهید مصطفی چمران - آگاهی فرهنگی و جغرافیایی - کنش اجتماعی

۴۲- هر عبارت به ترتیب پیامد، علت و پیامد کدام گزینه است؟

- کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی

- کنش اجتماعی

- ناممکن بودن تحلیل کنش انسان فقط با روش تجربی

(۱) تغییر نظم اجتماعی براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها - حفظ وضع موجود یا تغییر آن - آگاهانه و معنادار بودن عمل انسان

(۲) تغییرات مهم جامعه توسط کنشگران اجتماعی - آگاهانه بودن و معناداری کنش - رفتارهای متفاوت انسان

(۳) تغییر نظم اجتماعی براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها - تأثیرگذاری بیشتر برخی مشاغل - توجه به پیامدهای کنش

(۴) تغییرات مهم جامعه توسط کنشگران اجتماعی - آگاهانه بودن و معناداری کنش - بی‌توجهی به پیامدهای کنش

۴۳- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- رویکرد تبیینی اغلب آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

- اخلاق‌گریزی، در نتیجه افول معانی که یکی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است، پدید می‌آید.

- تعبیر «قفس آهنین» را مارکس برای نشان دادن سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها دارد به کار برد.

- نظم اجتماعی و خلاقیت، دو بال موفقیت انسان‌ها هستند.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - ص - ص - غ (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص

۴۴- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- مهم‌ترین ویژگی کنش از منظر نظریه پردازان کنش اجتماعی کدام است؟

- به چه دلیل کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفته است؟

(۱) هدفمندی و سودمندی - برای فهم انگیزه کنشگران از انجام کنش‌های فردی و اجتماعی

(۲) آگاهی و معناداری - برای فهم انگیزه کنشگران از انجام کنش‌های فردی و اجتماعی

(۳) آگاهی و معناداری - برای جلوگیری از بروز پیامدهای رویکرد تبیینی؛ همانند حذف اراده و خلاقیت

(۴) هدفمندی و سودمندی - برای جلوگیری از بروز پیامدهای رویکرد تبیینی؛ همانند حذف اراده و خلاقیت

۴۵- هریک از عبارات زیر به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟

- هموار شدن مسیر عبور از جامعه‌شناسی تبیینی به جامعه‌شناسی تفسیری

- قفس آهنین و سلطه نظمی جدا از نیازهای واقعی انسان‌ها

- به وجود آمدن ساختارهای اجتماعی

(۱) تأکید بر روش‌های حسی و تجربی - یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - کنش اجتماعی

(۲) مطالعه زندگی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا - تأکید افراطی بر نظم اجتماعی - کنش اجتماعی

(۳) تأکید بر نظم اجتماعی - تأکید افراطی بر نظم طبیعی - خشت بنای جامعه

(۴) همراهی همدلانه و تلاش برای فهم انگیزه افراد - حرکت فراتر از نظم موجود - خلاقیت‌زدایی

دو سؤال دشواره: در هر آزمون در هر درس و از هر ۱۰ سؤال دو سؤال دشوارتر در کارنامه برای شما مشخص می‌شوند. آیا توانایی تشخیص

سؤال‌های سخت را دارید؟ در کنار سؤال‌های سخت علامت بزنید و پاسخ به آن‌ها را برای دور دوم و انتهای آزمون بگذارید.

۴۶- به ترتیب، هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- دربارهٔ کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.
- همواره ذهن انسان‌ها و بسیاری از اندیشمندان را به خود مشغول کرده است.
- صاحبخانه با شنیدن صدای کوبه متوجه می‌شد که مهمان پشت در، آقا است یا خانم.
- یکی از پرسش‌های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی بوده است.

(۱) پرسش از معنای زندگی - مسئلهٔ معنا - فهم معنا - چگونه می‌توان معنای زندگی را مشاهده و دریافت کرد؟

(۲) مسئلهٔ معنا - پرسش از معنای زندگی - مسئلهٔ معنا - چگونه می‌توان معنای زندگی انسان‌های دیگر را فهمید؟

(۳) مسئلهٔ معنا - مسئلهٔ معنا - شنیدن صدا و معنا - چگونه می‌توان معنای زندگی را مشاهده و دریافت کرد؟

(۴) فهم معنای کنش - پرسش از معنای زندگی - مسئلهٔ معنا - چگونه می‌توان معنای کنش انسان‌های دیگر را فهمید؟

۴۷- برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی دربارهٔ چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، چه روشی را در پیش می‌گیرند؟

(۱) یکسان ندانستن پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی

(۲) هویت زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی

(۳) ارجحیت دادن کنش‌های اجتماعی بر کنش‌های فردی

(۴) توجه ویژه به معنای کنش

۴۸- کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

(الف) وجه اشتراک شهادت طلبی و فدا کردن جان برای وطن، شوق به حیات جاودانه و مبارزه با ظلم است.

(ب) وجود نظریات متفاوت در تحلیل مسائل اجتماعی، نشانهٔ دشواری فهم آنهاست.

(ج) پیچیدگی کنش‌های انسانی، به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی مانند توانایی‌های ذهنی، تنوع فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی است.

(د) پس از انقلاب صنعتی مسئلهٔ خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

(۱) الف و ج (۲) ب و د (۳) ج و ب (۴) د و الف

۴۹- کدام گزینه، جدول زیر را در ارتباط با دیدگاه وبر به‌درستی کامل می‌کند؟

محدود دانستن علم به علوم تجربی	الف	یکسان نبودن روش مطالعهٔ پدیده‌های طبیعی و پدیده‌های اجتماعی
ب	انجام کار غیرعلمی با نام علم	ج

(۱) توصیف عقاید و ارزش‌های گروه‌های اجتماعی - تفهم را روش کاملی برای علوم اجتماعی می‌دانست. - رویکرد پوزیتیویستی

(۲) داوری دربارهٔ درست یا غلط بودن ارزش‌ها - تفهم را مقدمه و پیش‌نیاز روش علمی می‌دانست. - معنادار بودن کنش اجتماعی

(۳) تأیید تمامی عقاید اجتماعی و فرهنگی یک جامعه - تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی بر می‌شمرد. - بی‌ارزش بودن پدیده‌های اجتماعی

(۴) فهم و تشریح عقاید و ارزش‌ها - تجربه را به تنهایی دارای اعتبار می‌دانست. - یکسان نبودن پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی

۵۰- کدام گزینه در خصوص رویکرد تفسیری نادرست است؟

(۱) رویکرد تفسیری به دنبال یافتن معنای پدیده‌ها است و از درون به آن‌ها نگاه می‌کند.

(۲) قوم‌نگاری از جمله روش‌هایی است که در این رویکرد به کار می‌رود.

(۳) هدف این رویکرد، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است.

(۴) موضوع مورد توجه در رویکرد تفسیری، کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها است.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

۵۱- در کدام گزینه بخش اول درست و بخش دوم نادرست می‌باشد؟

- (۱) کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود. - رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه شب حتی بدون وجود دوربین مخفی، کنشی اجتماعی است.
- (۲) کنش‌هایی که در حضور دیگران گرچه بدون توجه به آن‌ها اتفاق می‌افتند، کنش اجتماعی‌اند. - برای انجام کنش اجتماعی، حضور فیزیکی دیگران لازم است.
- (۳) رعایت حق تقدم و پوشش، نوعی کنش اجتماعی است. - این نوع از کنش فقط در ارتباط با خودمان و خلقت صورت می‌گیرد.
- (۴) آداب که ما مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطرافمان هستند. - کنشی که ناظر به هر کنشگر صورت می‌گیرد، آداب و قواعد خاصی دارد.

۵۲- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه در ارتباط است؟

- شیوه مورد تأیید افراد جامعه برای انجام کنش اجتماعی
- پدیده‌های مطلوب و خواستنی که اعضای یک جامعه به آن گرایش دارند.
- از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

(۱) ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - هنجارها

(۲) ارزش اجتماعی - هنجار اجتماعی - هنجارها

(۳) هنجار اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی - اهداف و مقاصد

۵۳- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با جهان اجتماعی و موجودات زنده به ترتیب، نادرست و درست است؟

- (۱) در یک جهان اجتماعی، اعضا نسبت به عضویت دیگران و حقوق و تکالیف آنان آگاهی دارند. - اعضا برای حفظ حیات موجود زنده، در ارتباط با هم عمل می‌کنند.
- (۲) عضویت اعضای جهان اجتماعی و روابط و ساختار میان آن‌ها تکوینی است. - اعضای موجود زنده از یکدیگر مستقل هستند و برخی از آن‌ها نیازهای اعضای دیگر را می‌توانند تأمین کنند.
- (۳) جهان اجتماعی و نظم آن، پدیده‌ای طبیعی و تکوینی نیست، بلکه موجودیتی آگاهانه دارد و اساس شکل‌گیری جهان اجتماعی، آگاهی خصوصی است. - عضویت اعضا و روابط و ساختار آن‌ها با آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آیند و با اراده اعضا تغییر نمی‌کنند.
- (۴) هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرومی‌ریزد یا دگرگون می‌شود. - اعضا برای تأمین هدف مشترک خود از چینش و نظمی اعتباری برخوردارند.

۵۴- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- ابتکار ایرانیان در احداث قنات؛ مؤید چه موضوعی است؟

- شناخت جهان ماوراءطبیعی، چه تغییری در زندگی اجتماعی انسان‌ها پدید می‌آورد؟

- (۱) پدیده‌های طبیعی به واسطه آثاری که بر زندگی اجتماعی انسان‌ها دارند، به جهان اجتماعی راه پیدا می‌کنند. - دگرگون ساختن کنش‌های اجتماعی آدمیان

(۲) پدیده‌های طبیعی به واسطه آثاری که بر زندگی انسان‌ها دارند، به جهان اجتماعی راه پیدا می‌کنند. - گسترده شدن جهان اجتماعی

(۳) پدیده‌های طبیعی چون پیامد کنش‌های ما هستند، به جهان اجتماعی راه پیدا می‌کنند. - تغییر در آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان

(۴) پدیده‌های طبیعی چون پیامد کنش‌های ما هستند، به جهان اجتماعی راه پیدا می‌کنند. - عدم تفاوت میان انسان‌های شکرگزار و ناسپاس

۵۵- کدام گزینه در رابطه با پدیده‌های اعتباری درست و در ارتباط با پدیده‌های تکوینی، نادرست است؟

- (۱) ترافیک و خانواده، نمونه‌هایی از پدیده‌های اعتباری هستند. - پدیده‌هایی هستند که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند.
- (۲) شناخت خداوند و فرشتگان نوعی پدیده اعتباری است. - موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطه ارتباط با زندگی اجتماعی انسان، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.
- (۳) کنش‌ها و پیامدهای آن پدیده‌های اعتباری هستند. - انسان در ایجاد آن نقشی ندارد و به جهان اجتماعی نیز راه ندارد.
- (۴) به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند. - خانواده و ترافیک، مصادیقی از پدیده‌های تکوینی هستند.

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداداید، می‌توانید به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،
نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)
صفحه‌های ۱ تا ۲۶)

۵۶- کدام یک از گزینه‌های زیر مربوط به دیدگاه دوم تعامل جهان‌های مختلف می‌باشد؟

- (۱) جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است.
- (۲) جهان تکوینی، ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
- (۳) جهان تکوینی، جهان فرهنگی و جهان طبیعت در تعامل با یکدیگرند.
- (۴) بین علوم انسانی و علوم طبیعی تفاوتی وجود ندارد.

۵۷- هر عبارت به ترتیب، به کدام قسمت جدول مرتبط است؟

د	الف	آزادی	بحران زیست‌محیطی
انسان محکوم به سرنوشتی محتوم است	تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌های میان فرهنگ‌ها	ب	ج

- فرهنگ جبرگرا

- پرسش‌های متغیر بشر

- مراسم حج

- معنای آن بر اساس ارزش‌های جهان‌شمول حقیقت و معنویت و عدالت مشخص می‌شود.

(۱) د - الف - ب - ج (۲) ج - د - الف - ب (۳) د - ج - ب - الف (۴) د - ج - الف - ب

۵۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به ترتیب مشخص شده است؟

- فتوحات ایرانیان باستان به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر شد.

- هدف مردم جامعه تغلب، خوار و مقهور کردن دیگران است.

- شیوه شکل‌گیری امپراتوری و شاهنشاهی، کشورگشایی و قدرت نظامی است.

- مغولان مناطق وسیعی از جهان را تصرف کرده و فرهنگ خود را در آنجا رواج دادند.

(۱) غ - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۵۹- کدام مورد، به ترتیب در رابطه با «جهان تکوینی»، «مدینه فاسقه» و «استعمار فرانسه» صحیح می‌باشد؟

(۱) پیامد اندیشه و عمل انسان - مطابق فطرت بودن ارزش‌ها و هنجارها - استفاده از نهادها و سازمان‌های بین‌المللی برای کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر

(۲) حاصل کنش فردی انسان - چیرگی بر یکدیگر - استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره

(۳) مستقل از خواست و اراده انسان - موافق و همسو نبودن رفتارها و هنجارهای آن با حق - شبیه‌سازی بازی رایانه‌ای حمله به ایران و مناطقی از تهران

(۴) مستقل از خواست و اراده انسان - عدم شناخت درست انسان از خود و جهان هستی - استفاده از کودتای نظامی

۶۰- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با استعمار قدیم، استعمار نو و استعمار فرانسه صحیح است؟

(۱) به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است. - موفقیت‌های استعمار در این دوران ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. - کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

(۲) استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد. - طی قرن بیستم، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، به وجود آمد. - جهان غرب در این استعمار، به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

(۳) در این نوع استعمار، استعمارگران و مجریان هر دو حضور مستقیم و آشکار داشتند. - کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان و کودتای آمریکایی، انگلیسی نوزده به ترتیب از کودتاهای موفق و ناموفق این دوره بودند. - در این نوع استعمار، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

(۴) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند. - در این استعمار، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای استعمارگر، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند. - استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

تفکر (۱) حل مسئله
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روانشناسی

۶۱- کدام‌یک از ویژگی‌های حل مسئله، ناقص «تفکر ناخودآگاه» است؟

- (۱) هدفمند بودن (۲) تحت کنترل بودن (۳) محدود بودن توانمندی‌ها (۴) مشخص بودن موقعیت فعلی

۶۲- به ترتیب، چه زمانی احساس مسئله می‌کنیم و چه زمانی با مسئله مواجه می‌شویم؟

- (۱) وقتی موقعیت فعلی ما مشخص باشد - زمانی که موانعی مشخص، پیش روی ماست.
(۲) وقتی که بدانیم هدف چیست - وقتی امکانات ما محدود باشد.
(۳) وقتی توانمندی‌هایمان را بشناسیم - زمانی که موانعی مشخص، پیش روی ماست.
(۴) وقتی کاملاً درگیر موضوع باشیم - وقتی امکانات ما محدود باشد.

۶۳- هر دو مورد کدام گزینه، به یک روش حل مسئله اشاره دارند؟

الف) مونا معلم روان‌شناسی یک مدرسه است. او در کلاس جبرانی، پس از پرسش از تک‌تک دانش‌آموزان و فهم مشکلات عمده درسی آن‌ها، به تدریس نقاط ضعف دانش‌آموزان می‌پردازد.

ب) سعید برای درک بهتر مطالب کتاب درسی، مطالعه خود را از قسمت‌هایی آغاز می‌کند که در آن‌ها نسبتاً تسلط دارد.

ج) مریم هنگام رأی دادن در انتخابات، کاندیدایی را انتخاب می‌کند که بیشترین طرفدار را در بین مردم دارد.

د) سامان پس از پرسش از دوستان خود درباره وضعیت حضور آن‌ها در مهمانی آخر هفته، اقدام به خرید مایحتاج و وسایل موردنیاز می‌کند.

- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - د (۴) ب - الف

۶۴- کدام‌یک از مثال‌های زیر در ارتباط با روش‌های حل مسئله غلط است؟

(۱) مینا برای پیشرفت در درس زبان انگلیسی روزانه نیم ساعت به ساعات مطالعه خود می‌افزاید. (روش کاهش تفاوت بین وضعیت موجود و مطلوب)

(۲) معلم در کلاس برای برنامه روزانه دانش‌آموزان با بررسی پیشنهادات آن‌ها به تصمیم‌گیری پرداخت. (بارش مغزی)

(۳) مادر مریم برای پذیرایی از مهمان‌ها بر اساس تجربیات قبلی خود، شیرینی و میوه تهیه می‌کند. (روش اکتشافی)

(۴) علی برای امتحان پایان ترم فیزیک تصمیم می‌گیرد هفته اول دو ساعت و هفته‌های بعد سه ساعت به مطالعه و حل تمرین بپردازد. (خرد کردن مسئله)

۶۵- در رابطه با روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، کدام عبارت نادرست است؟

(۱) حالت وجود مسئله همان وضعیت موجود و حالت دسترسی به راه‌حل، وضعیت مطلوب مسئله است.

(۲) در هر موقعیت مسئله با دو حالت وجود مسئله و حالت دسترسی به راه‌حل مواجه هستیم.

(۳) فرد موقعیت مسئله را در این روش در نظر گرفته و سعی می‌کند که وضعیت مطلوب را به وضعیت موجود نزدیک کند.

(۴) مسئله برج هانوی نمونه‌ای از مسائل مربوط به روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب است.

۶۶- «پریسا که دانش‌آموز برتر کلاس است، پس از گذراندن هر آزمون آزمایشی کنکور، نه تنها به بررسی سؤالات صحیح خود می‌پردازد، بلکه به اشتباهات خود نیز توجه می‌نماید تا در آزمون‌های بعدی پیشرفت بیشتری داشته باشد؛ اما هستی با توجه به این که از ایام تابستان خود چندان استفاده‌ای نکرده است و تجربه‌ای هم در آزمون‌های آزمایشی نداشته، تلاش می‌کند به مرور میزان ساعت مطالعات خود را افزایش دهد.» به ترتیب وضعیت پریسا و هستی دلالت بر کدام یک از مراحل حل مسئله دارد؟

- (۱) بازبینی راه‌حل و اصلاح آن - تشخیص دقیق مسئله
 (۲) بازبینی راه‌حل و اصلاح آن - به‌کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله
 (۳) ارزیابی راه‌حل - تشخیص دقیق مسئله
 (۴) ارزیابی راه‌حل - به‌کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله

۶۷- در کدام یک از روش‌های حل مسئله، گذشت زمان به ما در حل مسئله کمک می‌کند و دارای اهمیت است؟

- (۱) تحلیلی
 (۲) مهندسی معکوس
 (۳) بارش مغزی
 (۴) کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب

۶۸- پیامد نبود هر یک از ویژگی‌های زیر در مسئله، کدام است؟

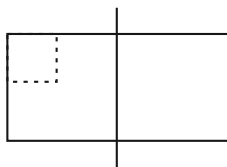
- هدفمندی

- شناسایی توانایی‌ها

- مشخص بودن مبدأ

- (۱) بی‌انگیزگی در پیدا کردن راه حل - استفاده از راه حل غیرمنطقی - عدم شناسایی هدف
 (۲) درک ناقص از مسئله - عدم دستیابی فوری به هدف - عدم شناسایی هدف
 (۳) استفاده از راه حل غیرمنطقی - عدم دستیابی فوری به هدف - عدم شناسایی موانع احتمالی
 (۴) درک ناقص از مسئله - استفاده از راه حل غیرمنطقی - عدم شناسایی موانع احتمالی

۶۹- دانش‌آموزی برای حل مسئله «اگر کشاورزی ربع نصف زمینش را گندم بکارد، چه مقدار از زمینش را هنوز زراعت نکرده؟» شکل زیر را رسم کرده است. این دانش‌آموز از راهکار ... استفاده کرده است.

- (۱) بازنمایی مسئله
 (۲) روش‌های تحلیلی
 (۳) بازبینی تجارب گذشته
 (۴) به‌کارگیری راه‌حل مناسب

۷۰- با توجه به مسئله زیر، کدام گزاره صحیح است؟

«احمد قرار است به یک جلسه مهم کاری برود و زمان کمی دارد. او هنوز موفق نشده است به مطالبی که قصد ارائه آن‌ها را در جلسه دارد، انسجام ببخشد. از طرفی دیگر، اتومبیل احمد پنچر شده است و برای رسیدن به جلسه باید از وسایل نقلیه عمومی استفاده کند؛ بنابراین زمان بیشتری را در راه خواهد بود.»

- (۱) پیچیدگی مسئله مورد نظر، آن را در دسته مسئله‌های خوب تعریف نشده قرار می‌دهد.
 (۲) نرفتن به جلسه می‌تواند یک راه‌حل برای این مسئله باشد.
 (۳) براساس اطلاعات موجود، تعیین احتمال موفقیت احمد در جلسه دشوار است.
 (۴) موانع مبهم و قوانین استاندارد برای رسیدن به هدف، از ویژگی‌های این مسئله است.

برنامه راهبردی دوازدهم انسانی - سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

نام پروژه و هدف پروژه	تاریخ آزمون	نموذج پیروی	ریاضی و آمار ۳	علوم و فنون ادبی ۳	عربی، زبان قرآن ۳	نموذج پیروی	ریاضی و آمار پایه	علوم و فنون ادبی پایه	عربی پایه
پروژه چهارم جمع‌بندی نیمسال اول	۲۲ دی (جمع‌بندی نیمسال اول دوازدهم)	نیمسال اول دوازدهم (اجزای)	امروز و احتمال الگوهای خطی (مثل‌سازی و دنبال) صفحه‌های ۶۰ تا ۶۱	فصل‌های یکم و دوم صفحه‌های ۱۰ تا ۲۹	من الاکثر المتوسموا الی الایام علی (ع) الوجه الثالث و الوجه الاخير درس‌های ۳ و ۱ صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷	نیمسال اول دوازدهم (اجزای)	ریاضی و آمار پایه	علوم و فنون ادبی پایه	عربی پایه

تاریخ آزمون	نموذج پیروی	جامعه‌شناسی ۳	تاریخ ۳	جغرافیا ۳	نموذج پیروی	زوج کتاب جامعه‌شناسی پایه (در هر نیمسال، یک مجموعه را پاسخ دهید)	زوج کتاب تاریخ پایه (در هر نیمسال، یک مجموعه را پاسخ دهید)	زوج کتاب جغرافیای پایه (در هر نیمسال، یک مجموعه را پاسخ دهید)
۲۲ دی (جمع‌بندی نیمسال اول دوازدهم)	نیمسال اول دوازدهم (اجزای)	درس‌های اول تا پنجم صفحه‌های ۵۳ تا ۵۳	درس‌های ۶ تا ۶ صفحه‌های ۹۱ تا ۹۲	درس‌های ۳ تا ۱ صفحه‌های ۵۸ تا ۵۸	نیمسال اول دوازدهم (اجزای)	زوج کتاب جامعه‌شناسی پایه (در هر نیمسال، یک مجموعه را پاسخ دهید)	زوج کتاب تاریخ پایه (در هر نیمسال، یک مجموعه را پاسخ دهید)	زوج کتاب جغرافیای پایه (در هر نیمسال، یک مجموعه را پاسخ دهید)

تاریخ آزمون	نموذج پیروی	فلسفه دوازدهم	منطق	فلسفه یازدهم	روان‌شناسی	اقتصاد
۲۲ دی (جمع‌بندی نیمسال اول دوازدهم)	نیمسال اول دوازدهم (اجزای)	درس‌های اول تا ششم صفحه‌های ۵۱ تا ۵۱	_____	_____	_____	_____

برنامه راهبردی منابع درس‌های اختصاصی پایه دوازدهم انسانی - سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

تاریخ آزمون	ریاضی و آمار ۳	علوم و فنون ادبی ۳	عربی زبان قرآن ۳	جامعه‌شناسی ۳	تاریخ ۳	جغرافیا ۳	فلسفه دوازدهم	اقتصاد	روان‌شناسی
۲۲ دی	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

برای یازدهم و جمع‌بندی مطالب نیمسال اول دوازدهم، از کتاب «جمع‌بندی دروس دوازدهم» استفاده نمایید.

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۰/۱

آزمون ا دی ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه و منطق	۱	۲	۳	۵	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینتی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، فرهاد علی نژاد، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، محمدحسین یگانه
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آرزتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، نیلوفر طالبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوالفضل تاجیک، مجید بیگلری، امیرحسین شکوری، علی رسولی، حسین رضائی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر، ابوالفضل کاشی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی نژاد	_____	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	_____	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	فاطمه عزیزی	عطیه مخلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	مهتاب شیرازی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

الْوَجْهَ النَّافِعِ وَالْوَجْهَ الْمَضْرُ

(قواعد و تمرین‌های درس ۲)

صفحه‌های ۲۵ تا ۳۶

عربی (۲):

مَوَاعِظُ قِيَمَةٌ

صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ

درس‌های ۱ و ۲

صفحه‌های ۱ تا ۳۰

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۱ - ۷۸)

۷۱- ﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ﴾: مردم (در آغاز) ...

(۱) یک امت واحد بودند و خداوند پیامبران را برانگیخت که بشارت‌دهنده باشند!

(۲) گروهی واحد بودند و خدا رسولان را برای بشارت آن‌ها فرستاد!

(۳) امتی یگانه بودند و خداوند پیامبران را بشارت‌دهنده فرستاد!

(۴) یک گروه یگانه بودند و خدا رسولان مژده‌دهنده را فرستاد!

۷۲- « هَجَمَتِ الْجَرَادُ عَلَى مَزَارِعِ الْقَرْيَةِ وَ أَكَلَتِ الْمَحَاصِيلَ الزَّرَاعِيَّةَ وَ سَبَّبَتْ خَسَائِرَ كَبِيرَةً بِقَضْمِ النَّبَاتَاتِ النَّضْرَةَ! »:

(۱) ملخ‌ها به مزرعه‌های روستا هجوم بردند و محصولات کشاورزی را خوردند و با جویدن گیاهان تازه موجب خسارت‌های بزرگی شدند!

(۲) ملخ به مزارع آبادی هجوم برد تا محصولات کشاورزی را بخورد و با از بین بردن گیاهان سبز و تازه سبب خسارت آن شود!

(۳) ملخ‌ها به مزارع روستا حمله کردند و محصولات زراعی را خوردند و با از بین بردن گیاهان تر و تازه‌اش باعث خسارات بزرگی شدند!

(۴) ملخ‌هایی که به مزرعه‌های آبادی هجوم می‌آوردند و محصولات زراعی را می‌خوردند، با جویدن گیاهان تر و تازه باعث خسارت‌های عظیمی می‌شوند!

۷۳- « مَنْ اجْتَنَّبَ عَنِ الْعُجْبِ وَ أَحَبَّ النَّاسَ حَسَبَ مَا قَرَأَنَاهُ مِنَ الْآيَاتِ فَهُوَ أَحَبُّ الْمَخْلُوقَاتِ وَ أَحَبُّهُ أَيْضًا! »:

(۱) کسی که از خودپسندی دوری کند و محبوب‌ترین مردم باشد مطابق آنچه از آیات خواندیم محبوب‌ترین مخلوقات است و من هم او را دوست دارم!

(۲) کسی که از خودشیفتگی دوری کند و محبوب‌ترین مردم باشد مطابق آنچه از آیات می‌خوانیم او از مخلوقات دوست‌داشتنی است و من هم دوستش دارم!

(۳) هرکس از خودشیفتگی دوری کند و مردم را دوست بدارد مطابق با آنچه از آیات می‌خوانیم او مخلوقات را دوست دارد و نیز محبوب‌ترین آن‌هاست!

(۴) هرکس از خودپسندی دوری کند و مردم را دوست بدارد مطابق با آنچه از آیات خواندیم محبوب‌ترین مخلوقات است و من نیز او را دوست دارم!

سؤال‌های دارای دام آموزشی: در تصویر پاسخ‌برگ شما در هر آزمون تعداد سؤال‌هایی که در دام آموزشی افتاده و به آن پاسخ غلط داده‌اید مشخص شده است. این سؤال‌ها را بشناسید و بررسی کنید که چگونه در دام طراح سؤال افتاده‌اید. کتاب اشتباهات متداول به شما کمک می‌کند تا با تیپ این سؤال‌ها بیشتر آشنا شوید.

۷۴- « حِينَ يَنْهَمِرُ الْمَطَرُ نَشْمُ رَائِحَةَ الْأَرْضِ، هَكَذَا هِيَ الْقُلُوبُ حِينَ تَمْتَلِي بِالْوَدِّ وَ تُخْبِرُ الْجَمِيعَ عَنْهُ! »:

- ۱) وقتی باران فرومی‌ریزد، بوی زمین را استشمام می‌کنیم، به همین صورت‌اند قلب‌ها زمانی که از عشق لبریز می‌گردند و همه از آن باخبر می‌شوند!
- ۲) هنگام بارش باران، بوی زمین به مشاممان می‌رسد، همین‌طور قلب‌هایمان، چنان که از محبت پُر شوند، همه را از آن مطلع می‌کنند!
- ۳) زمانی که باران می‌بارد، عطر زمین را استشمام می‌کنیم، این چنین هستند قلب‌ها هنگامی که از عشق لبریز می‌شوند و همه را از آن باخبر می‌کنند!
- ۴) هرگاه باران روی زمین ببارد، عطرش استشمام می‌شود، بدین سان قلب‌ها از محبت پُر می‌شوند و خبرش را به همه می‌رسانند!

۷۵- « لَوْ أُعْطِيتِ الْأَقَالِيمَ السَّبْعَةَ بِمَا تَحْتِ أَفْلَاكِهَا لِلْعَبْدِ الْمُتَّقِي كِي يَعْصِي اللَّهَ لَمَا ارْتَكَبَ مَعْصِيَةً أَبَدًا! »:

- ۱) اگر سرزمین‌های هفتگانه با آنچه زیر آسمان‌هایش است، به بنده‌ای بابتقوا داده می‌شد تا از خدا سرپیچی کند، هرگز گناهی را انجام نمی‌داد!
- ۲) وقتی سرزمین‌های هفتگانه با هر آنچه زیر آسمان‌هایش است، به بنده‌ای پرهیزگار داده شود تا از خدا نافرمانی کند، هرگز گناهی را مرتکب نمی‌شود!
- ۳) اگر سرزمین‌های هفتگانه را با تمام آنچه که زیر آسمانش است به بنده‌ای پرهیزگار بدهند تا بر خدا عصیان کند، ابداً گناهی را انجام نمی‌دهد!
- ۴) اگر سرزمین‌های هفتگانه را با آنچه زیر آسمان‌هایش است، به بنده‌ای بابتقوا می‌دادند تا از خدا نافرمانی کند، هرگز گناهی را مرتکب نمی‌شد!

۷۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) أَأَنْتِ تُوَثِّرُ صَدِيقَكَ عَلَى نَفْسِكَ؟! آیا تو خودت بر دوستت تأثیر می‌گذاری؟!
- ۲) أَنْتِ مِنَ الَّذِينَ يُعْجِبُنِي سُلُوكُهُمْ! تو از کسانی هستی که من از رفتارشان خوشم می‌آید!
- ۳) اصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ! بر آنچه به تو رسیده صبر کن به درستی که آن از کارهای مهم است!
- ۴) الْمَوَاعِظُ الَّتِي قَدَّمَهَا «لِقْمَان» لِابْنِهِ، يَهْتَدِي بِهَا كُلُّ الشَّبَابِ! پندهایی که لقمان به پسرش داد، همه جوانان را هدایت می‌کند!

۷۷- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) تقدر الخفافيش على البقاء على رغم تغير درجة حرارة جسمها! خفاش‌ها با وجود تغییر درجه حرارت بدنشان قادر به (زنده) ماندن هستند!
- ۲) من أَدْنَبَ وَ هُوَ يَضْحَكُ، دَخَلَ النَّارَ وَ هُوَ يَبْكِي! هرکس گناه کند و بخندد، او وارد جهنم می‌شود و گریه می‌کند!
- ۳) حَزَامُ الْأَمَانِ مِنْ أَهْمِّ الْوَسَائِلِ عِنْدَ وَقُوعِ النَّصَادِمِ! کمربند ایمنی از مهم‌ترین وسایل در هنگام وقوع تصادف است!
- ۴) هَلْ تُصَدِّقِينَ أَنَّ حَجْمَ دُبِّ الْبَانَدَا عِنْدَ الْوِلَادَةِ أَصْغَرَ مِنَ الْفَأْرِ؟! آیا باور می‌کنی که اندازه خرس پاندا هنگام تولد، از موش کوچک‌تر است!

۷۸- « این دو شریک در سال گذشته با هم داد و ستد نکردند، زیرا قیمت‌های کالاها گران بود! »؛ عین الصّحیح:

- (۱) ما تَعَامَلْ هَذَانِ الشَّرِيكَانِ فِي الْعَامِ الْمَاضِي لِأَنَّ الْبِضَاعَ أَسْعَارُهُ غَالِيًا!
- (۲) هَذَانِ شَرِيكَانِ مَا تَعَامَلَا فِي الْعَامِ الْمَاضِي لِأَنَّ أَسْعَارَ الْبِضَاعِ كَانَتْ أَعْلَى!
- (۳) هَذَانِ الشَّرِيكَانِ مَا تَعَامَلَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ لِأَنَّ أَسْعَارَ الْبِضَاعِ كَانَتْ غَالِيَةً!
- (۴) كَانَتْ أَسْعَارُ الْبِضَاعِ غَالِيَةً لِذَلِكَ هَذَانِ الشَّرِيكَانِ لَا يُعَامِلَانِ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۷۹ - ۸۳) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

ماذا يفعلُ الشّتاءُ فينا؟! يجعلنا أكثر رقةً وجمالاً و قريباً ممّن نُحِبُّهم، و يجعلنا أكثر شاعريةً كما يُعبّر عنه كثير من الشعراء. فإنّ الشّتاء و الأمطار و البرد كلّها من الأبواب التي يستخدمها الشّاعر في وصف الحبّ، يقول نزار قباني في قصيدة: " و أنا أيضاً أريدُ أن أكونَ في عشقي شتائياً، و انقلابياً، و عاصفاً!" ولكنّه هناك أشعار قد أنشدت عن العزلة و الوحشة في فصل الشّتاء أيضاً، إنّ الشّتاء قد يترك إحساساً عميقاً في داخلنا باليأس، ولكنّه بداية الربيع فتتعلم منه درس الحياة، إنّه يُعلّمنا أنّ الظلام هو بداية النور و أنّ الأمل هو بداية المستقبل المُضيء؛ كما نقرأ في قصيدة أخرى من نزار قباني: " لا يقلقني * الثلج، و لا يُزعجني حصارُ الصقيع * / فأنا أقاومُه؛ حيناً بالشّعر، و حيناً بالحبّ!"

* يقلق: يجعل المرء مضطرباً

** الصقيع: تجمّد الماء

۷۹- عین الصّحیح حسب النّصّ:

- (۱) هناك أشعار قد تجلّى فيها الخوف من فصل الشّتاء و مظاهره!
- (۲) من الشعراء من يعتقدون أنّ الشّتاء ليس جميلاً فلا حاجة إلى وصفه!
- (۳) يجد العشاق علاقة قوية بين الحبّ و الشّتاء فيعبّرون فيه عن مشاعرهم!
- (۴) إنّ الشّتاء يُعلّم النّاس حبّ العزلة، فإنّ الوحدة قد تكون خيراً من ألف جليس!

۸۰- عین الخطأ: إنّ الشّتاء . . .

- (۱) يستطيع أن يُطفئ نار الأحاسيس!
- (۲) فصل البرد و المُشتاقون يدركون برد الشّتاء جيّداً!
- (۳) فصلٌ يقول فيه النّاس أعذب الكلمات عن الحبّ!
- (۴) له صباحات بيضاء اللون و مساءات مُمطرة جميلة!

۸۱- عین غیر المناسب لعنوان النص:

- (۱) الشتاء في الأدب العربي
(۲) الإستخدام الرمزي للشتاء
(۳) الأحاسيس المتناقضة تجاه الشتاء
(۴) الشتاء فصل الأمل للشعراء

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۸۲ و ۸۳)

۸۲- « الأبواب - الشاعر - أنشدت - نتعلم »:

- (۱) الأبواب: اسم - جمع تكسير (مفرد: باب) - معرفة - معرب / خبر «إن» المشبهة بالفعل
(۲) الشاعر: مفرد مذكر - اسم فاعل (مأخوذ من مصدر مجرّد ثلاثي) / فاعل و مرفوع بعلامة الضمة
(۳) أنشدت: ماض - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: إنشاد) - مجهول / فعل، و الجملة فعلية
(۴) نتعلم: مضارع - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان؛ مصدره على وزن: تفعل) - معلوم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

۸۳- « أخرى - أقاوم - يعلم - المضيء »:

- (۱) أخرى: مفرد مؤنث - اسم تفضيل - معرب / صفة و مجرور بالتبعية من موصوفها
(۲) أقاوم: فعل مضارع - للمتکلم وحده - مزيد ثلاثي (من باب «مفاعلة») - معلوم / فعل و فاعل
(۳) المضيء: مفرد مذكر - اسم فاعل (من مصدر مجرّد ثلاثي) / صفة و مجرور بالتبعية من الموصوف
(۴) يعلم: مضارع - مزيد ثلاثي (ماضيه: علم، مصدره: تعلیم) - معلوم / فعل و فاعل؛ مفعوله: ضمير «نا»

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۸۴ - ۹۰)

۸۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) مات الذي أصبح غنياً من خلال إيجاد طرق لقتل المزيد من الناس!
(۲) بعد أن اخترع نوبل الديناميت، ازدادت الحروب و كثرت أدوات القتل!
(۳) تُمنح هذه الجائزة في كل سنة إلى من يُفيد البشرية في مجالات حدّوها!
(۴) شعر نوبل بالذنب و بقي حزيناً و خاف أن يذكره الناس بالسوء بعد موته!

۸۵- عَيْنِ الْأَنْسَبِ عَنِ الْمَفْهُومِ: « دَعِ شَاتِمَكَ مُهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَانُ وَ تُسَخِّطُ الشَّيْطَانَ! »

(۱) رضا الله في رضا الوالدين، و سَخَطُ اللَّهِ فِي سَخَطِ الْوَالِدِينَ!

(۲) تَرْحُّمٌ بِرِ بِلَنْگِ تِيزْدَنْدَانِ / سَتَمَكَارِي بُوْد بِرِ گُوسِپِنْدَانِ!

(۳) الثَّنَمُ لَا يَبْنِي بِلْدًا وَ لَا يُصْلِحُ فَاسِدًا!

(۴) جَوَابِ اِبْلَهَانَ، خَامُوشِي اسْت!

۸۶- عَيْنِ الْخَطَا فِي اسْتِخْدَامِ وَزْنِ «فَعْلَى»:

(۱) بِتَحْمَلِ الْمَصَائِبِ يُمَكِّنُ الْوَصُولَ إِلَى الْمَرَاتِبِ الْعُلْيَا!

(۲) اِنْ مُجَالَسَةُ الصَّالِحَاتِ فَضْلِي مِنْ أَنْ تَعِيشِي وَحِيدَةً!

(۳) مِنَ الضَّرُورِي أَنْ نَتَرْجِمَ النَّصُوصَ الْأَدْبِيَّةَ مِنَ اللُّغَاتِ الْأُخْرَى!

(۴) هَذِهِ الْأَثْمَارُ الَّتِي شَاهَدْنَاهَا فِي الْمَخْزَنِ قَدْ حُصِدَتْ مِنَ الْحَدِيقَةِ الصُّغْرَى!

۸۷- عَيْنِ الْعِبَارَةِ الَّتِي فِيهَا اسْمٌ لَهُ مَعْنَى تَفْضِيلٍ أَوْ مَكَانٍ:

(۱) الْعِلْمُ أَصْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَ الْجَهْلُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ! (۲) هَذَا مَرَهْمٌ مُفِيدٌ لِحَسَاسِيَّةِ الْجِلْدِ!

(۳) أَحَبُّ أَبِي أَنْ أَنْجَحَ فِي دِرَاسَتِي كَأَخِي! (۴) فِي هَذِهِ الْمَتَاجِرِ سِرَاوِيلٌ رَخِيصَةٌ!

۸۸- عَيْنِ اسْمِ الْفَاعِلِ يَكُونُ فَاعِلًا:

(۱) هَوْلَاءُ سَيَّاحٌ يُسَافِرُونَ إِلَى أَقْصَى الْبِلَادِ! (۲) سَجَّلَتْ مُعْجَزَةً بَحْرِيَّةً فِي شَرْقِ الْهِنْدُورَاسِ!

(۳) الْمُسْلِمُونَ خُمْسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ! (۴) أَحْبَبْتِي هَجْرُونِي كَمَا تَنْشَأُ عُدَاتِي!

۸۹- عَيْنِ مَا فِيهِ الْحَالُ وَ الصَّنْفَةُ مِعَا:

(۱) اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا تَوْفِيقَ خِدْمَةِ الْمَسَاكِينِ الْمُسْتَحَقِّينَ وَ الْيَتَامَى!

(۲) لَيْسَ جَمِيعُ مُعَلِّمِي مَدْرَسَتِنَا الْكَبِيرَةِ حَاضِرِينَ فِي الْحَفْلَةِ!

(۳) فِي النَّجْفِ الْأَشْرَفِ كُنَّا بِزِيَارَةِ مَرَقَدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ مُشْتَاقِينَ!

(۴) يَا فَلَاحُ فَمَّ بِجَمْعِ مَحْصُولِ مَزْرَعَتِكَ الصَّغِيرَةِ وَحِيدًا وَ لَا تَعْتَمِدْ عَلَى غَيْرِكَ!

۹۰- عَيْنِ مَا لَيْسَتْ فِيهِ «الْجُمْلَةُ الْحَالِيَّةُ»:

(۱) فِي الْآيَاتِ الْقُرْآنِيَّةِ قَدْ أَمَرْنَا أَنْ نُنْفِقَ أَمْوَالَنَا وَ هِيَ فَانِيَّةٌ!

(۲) طَبَخْتُ وَالدَّتِي طَعَامًا لَذِيذًا لِضَيْوْفِنَا الْكِرَامِ وَ هُمْ كَانُوا مُسْتَعْجِلِينَ!

(۳) سَأَلْتُ الْمَدِيرَ عَنِ أَحْدَاثِ طَرِيقِ الْحَيَاةِ وَ الصَّعُوبَاتِ الَّتِي تَوَثَّرَ عَلَيْنَا!

(۴) يَعُودُ لِأَعْبُو فَرِيقَنَا مِنَ الْمَلْعَبِ وَ فَوْزَهُمْ يَضْمَنُ صَعُودَهُمْ إِلَى الْمَرْحَلَةِ النَّالِيَةِ!

درس ششم: جنگ جهانی

اول و ایران

صفحه‌های ۷۸ تا ۹۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- کدام گزاره، درباره نقش آمریکا در جنگ جهانی اول صحیح است؟

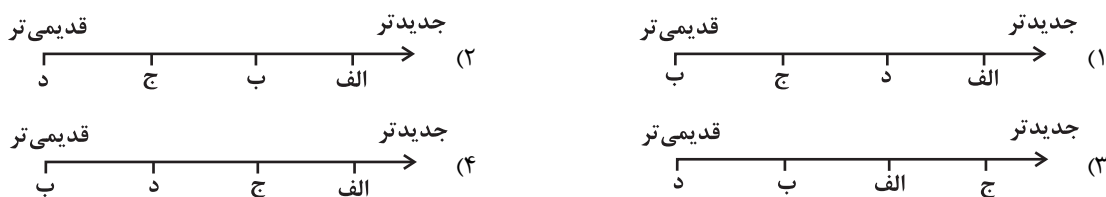
- (۱) از همان ابتدا مستقیماً وارد جنگ شد.
- (۲) با شروع جنگ به متفقین پیوست و توانست موفقیت‌هایی را به دست آورد.
- (۳) در سال‌های پایانی، به آلمان اعلان جنگ داد و بعد از آن دولت‌های متحد تسلیم شدند.
- (۴) در اواخر جنگ به متحدین پیوست و ابتکار عمل را به دست گرفت.

۹۲- کدام گزینه از جمله رخداد‌های بعد از انقلاب روسیه محسوب نمی‌شود؟

- (۱) واگذاری متصرفات گسترده‌ای به متحدین و انعقاد قرارداد صلح با آن‌ها
- (۲) الحاق مناطق متعلق به امپراتوری روسیه به اتحاد جماهیر شوروی
- (۳) تقویت جایگاه شورای کشاورزان و کارگران
- (۴) پیروزی شوروی در جنگ جهانی اول

۹۳- کدام گزینه، تقدم و تأخر زمانی رویدادهای زیر را به درستی نشان داده است؟

- (الف) بستن قرارداد انگلستان با دولت وثوق‌الدوله برای تحکیم سلطه خود در ایران
- (ب) تشکیل اتحاد سه‌گانه توسط آلمان با امپراتوری اتریش - مجارستان و ایتالیا
- (ج) انعقاد معاهده میان انگلستان و روسیه برای پایان دادن به اختلافات خود در ایران، افغانستان و تبت
- (د) شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها در روسیه و شروع اصلاحات

۹۴- کدام یک از گزینه‌های زیر، از تعهدات آلمان در پیمان صلح ورسای نیست؟

- (۱) ملزم به پرداخت غرامت به دولت‌های متفق شد.
- (۲) متعهد به محدود نگه داشتن توان نظامی خود شد.
- (۳) بخش‌هایی از خاک این کشور به روسیه واگذار شد.
- (۴) مستعمرات این کشور میان متفقین تقسیم شد.

۹۵- یکی از اصلی‌ترین مقدمات بروز قحطی فراگیر ایران در زمان جنگ جهانی اول، چه بود؟

- (۱) اعلام بی‌طرفی ایران در جنگ و حضور روس‌ها در ایران
- (۲) تزلزل و بی‌ثباتی دولت مرکزی ایران در این زمان
- (۳) حضور عثمانی در جنگ و حمایت ایران از عثمانی
- (۴) سیاست‌ها و اقدامات دولت انگلستان در ایران

بهترین درس شما: در هر آزمون بهترین درس شما برایتان پیامک می‌شود. سعی کنید همیشه اول نقاط قوت خود را بشناسید و بررسی کنید که چگونه توانسته‌اید در آن درس بهترین عملکرد را داشته باشید. درباره‌ی بهترین درس خود در هر آزمون با پدر و مادرتان هم گفت‌وگو کنید.

فصل اول: تاریخ‌شناسی
(درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

در این بخش، از میان سوالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالات ۹۶ تا ۱۰۰ «یا» به سوالات ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۹۶- تفاوت نگاه یک وقایع‌نگار سنتی با یک تاریخ‌نگار نوین در کدام گزینه بهتر تبیین شده است؟

- (۱) در تاریخ‌نگاری نوین به اصل رویدادها می‌پردازیم و از پرداختن به تملق‌ها، اضافات و افراد غیرمتنغد پرهیز می‌کنیم.
- (۲) در تاریخ‌نگاری سنتی بر ابعاد فرهنگی و اجتماعی یک پدیده تمرکز چندانی نداریم.
- (۳) در تاریخ‌نگاری نوین برخلاف وقایع‌نگاری سنتی به شرح اقدامات فرمانروایان و امور نظامی و سیاسی نمی‌پردازیم.
- (۴) در تاریخ‌نگاری سنتی در ابعادی وسیع‌تر زمینه‌ها و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تحلیل می‌کنیم.

۹۷- هر کدام از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از مراحل پژوهش در تاریخ اشاره دارند؟

- کار مورخ همانند کار کارآگاهی است که قصد بازسازی یک صحنه جرم را دارد.
- پیگیری درست این مرحله مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست تحقیق می‌شود.
- تازگی و فایده‌مندی از معیارهای ارزیابی عملکرد مورخ در این مرحله است.

- (۱) تحلیل و تفسیر اطلاعات - انتخاب موضوع - تدوین پرسش‌های تحقیق
- (۲) تحلیل و تفسیر اطلاعات - تدوین پرسش‌های تحقیق - انتخاب موضوع
- (۳) گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات - شناسایی منابع
- (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - شناسایی منابع - تحلیل و تفسیر اطلاعات

۹۸- کدام گزینه درباره گاه‌شماری رایج در میان بابلی‌ها درست است؟

- (۱) در این گاه‌شماری سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.
- (۲) برای حل اختلاف سال قمری و خورشیدی هر ۴ سال یک ماه به سال می‌افزودند.
- (۳) سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد.
- (۴) در این گاه‌شماری سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.

۹۹- کدام گزاره، درباره نقشه‌های تاریخی نادرست است؟

- (۱) با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ، مورخان به اهمیت استفاده از این نقشه‌ها پی برده‌اند.
- (۲) از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن این نقشه‌ها در مطالعه تاریخ است.
- (۳) این نقشه‌ها تنها شامل اطلاعات قلمرو حکومت‌ها، مرزها و پایتخت‌ها بوده است.
- (۴) امروزه از این نقشه‌ها، برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی گذشته استفاده می‌شود.

۱۰۰- مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کدام مورد است؟

- (۱) کتاب‌های تاریخی
- (۲) ابزارهای اندازه‌گیری زمان
- (۳) تاریخ شفاهی
- (۴) کاوش‌های باستانی

فصل اول: تاریخ‌شناسی
فصل دوم: ظهور اسلام
(درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱ تا ۲۹

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۰۱- کدام یک از گونه‌های تاریخ‌نگاری زیر بعدها با تاریخ محلی، پیوستگی یافت؟

- (۱) تکنگاری (۲) تاریخ‌های سلسله‌ای (۳) تاریخ‌های عمومی (۴) تاریخ‌های منظوم

۱۰۲- یکی از عمده‌ترین کارهای مورخان در سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده، کدام است؟

- (۱) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت روایت با عقل
(۲) مقایسه منابع تاریخی با سایر منابع موجود
(۳) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی
(۴) تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر

۱۰۳- تطابق کدام روش تاریخ‌نگاری با کتاب نویسنده آن، درست است؟

- (۱) تاریخ‌نگاری ترکیبی ← اخبار الطوال: دینوری
(۲) تاریخ‌نگاری روایی ← مروج الذهب: مسعودی
(۳) تاریخ‌نگاری تحلیلی ← فتوح البلدان: بلاذری
(۴) تاریخ‌نگاری ترکیبی ← تجارب الامم: ابوعلی مسکویه

۱۰۴- کدام عامل از دلایل اصلی مخالفت و دشمنی سران شرک در مقابل دعوت اسلامی بود؟

- (۱) قدرت گرفتن طبقات فقیر و مستضعف
(۲) احساسات دینی و اعتقاد راسخ آن‌ها نسبت به بت‌هایشان
(۳) از میان رفتن آداب و سنت‌های پدران و اجدادشان
(۴) تزلزل موقعیت تجاری و سیاسی شهر مکه

۱۰۵- پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا (ص) ناکام ماندند، چه تصمیمی گرفتند؟

- (۱) تصمیم گرفتند شبانه از قبایل مختلف به منزل پیامبر (ص)، حمله‌ور شوند.
(۲) تصمیم گرفتند تا از نجاشی پادشاه حبشه بخواهند تا به مسلمانان جا و مکان ندهد.
(۳) تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.
(۴) تصمیم گرفتند با انجام اقداماتی از گرایش جوانان و مستضعفان به پیامبر (ص) و یارانش بکاهند.

درس سوم: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل
صفحه‌های ۴۱ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۶- کدام رویداد تحول عظیمی را در حمل و نقل عهد باستان، پدید آورد و عامل کارایی و سرعت بیشتر وسایل نقلیه در حمل و نقل قرن نوزدهم کدام

است؟

(۱) کشف آتش - ساخت هواپیماهای مسافربری

(۲) اختراع چرخ - کشف و استخراج نفت و استفاده از آن به‌جای زغال سنگ

(۳) ساخت کشتی - گسترش راه‌ها و شبکه‌های جاده‌ای

(۴) اختراع چرخ - اختراع موتور بخار

۱۰۷- اهمیت حمل و نقل در قدرت ملی یک کشور چگونه نمایان می‌شود؟

(۱) دسترسی به تمام نقاط یک سرزمین در کمترین زمان

(۲) استفاده از گذرگاه‌های حمل و نقل به‌عنوان ابزارهای سیاسی

(۳) رفع نیازهای اقتصادی مردم یک کشور در مواقع خاص مثلاً در جنگ

(۴) تقویت روابط بین‌المللی و رفتار کشورها با یکدیگر

۱۰۸- همه عبارت‌ها از دلایل ماهیت جغرافیایی حمل و نقل محسوب می‌شوند؛ به‌جز:

(۱) حمل و نقل با مفاهیمی چون مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد سروکار دارد.

(۲) حمل و نقل بر زمین، آب و هوا تأثیر می‌گذارد.

(۳) شبکه‌های حمل و نقل، فضای جغرافیایی را تغییر می‌دهند.

(۴) حمل و نقل با جابه‌جایی در فضای جغرافیایی و ارتباط دادن نواحی به یکدیگر سروکار دارد.

۱۰۹- با توجه به مزایا و محدودیت‌های انواع روش‌های حمل و نقل کدام مورد به‌درستی تدوین شده است؟

(۱) در حمل و نقل هوایی و دریایی به‌طور مشترک هزینه‌های احداث فرودگاه، بنادر و خرید هواپیما و کشتی بسیار زیاد است و هر دو برای مسافت‌های طولانی مناسب هستند.

(۲) حمل و نقل جاده‌ای از شیوه‌های متداول حمل و نقل در همه قاره‌های جهان و حمل و نقل ریلی از مهم‌ترین شیوه‌های حمل کالا و مسافر در جهان است. هزینه‌های احداث پایانه‌ها در حمل و نقل جاده‌ای متوسط و در حمل و نقل ریلی کم‌هزینه‌تر برآورد می‌شود.

(۳) حمل و نقل جاده‌ای و ریلی به‌ترتیب برای مسافت‌های کوتاه و نسبتاً دور مناسب هستند و هر دو از نظر دسترسی به نقاط مختلف و توقف در ایستگاه‌های متعدد انعطاف بیشتری نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارند.

(۴) حمل و نقل هوایی و دریایی هر دو به احداث مسیر نیاز ندارند و از هر دو شیوه برای حمل و نقل کالاهای کم‌حجم و سبک استفاده می‌شود.

۱۱۰- طولانی‌ترین خطوط لوله اصلی نفت و گاز مربوط به کدام یک از کشورهای عضو اوپک است؟

(۴) ارمنستان

(۳) ونزوئلا

(۲) عربستان

(۱) ایران

جغرافیای ایران

فصل اول: جغرافیا چیست؟
(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۳

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۱۱۱- کدام گزاره در رابطه با مفهوم «مکان» عبارت درستی را ارائه می‌دهد؟

- (۱) برخی از فعالیت‌های انسان‌ها در محل معینی انجام می‌شود.
- (۲) تداوم روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.
- (۳) در هر مکان همه پدیده‌ها بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و برخی از آن‌ها از برخی دیگر تأثیر می‌پذیرند.
- (۴) مکان، از مفاهیم فرعی دانش جغرافیا محسوب می‌شود که اطلاع از آن برای درک این علم مهم است.

۱۱۲- همه موارد زیر عملکرد مثبت انسان در ارتباط با محیط را بیان می‌کنند؛ به جز:

- (۱) تدوین برنامه مدیریت یکپارچه در کل حوضه آبریز دریاچه ارومیه
- (۲) احداث صنایع آب‌بر در استان سمنان
- (۳) برگزاری مسابقات ورزشی در کوهستان‌های برف‌گیر چهار محال و بختیاری
- (۴) توسعه روش‌های آبیاری نوین و متناسب با محیط در مناطق خشک یزد

۱۱۳- در رابطه با مراحل مختلف یک پژوهش جغرافیایی، کدام مثال به درستی بیان شده است؟

- (۱) پردازش اطلاعات: پژوهشگر با کمک تصاویر ماهواره‌ای، افت سطح آب دریاچه ارومیه و پس‌روی آن را مطالعه می‌کند.
- (۲) بیان مسئله: به نظر می‌رسد خشکسالی، بیکاری و کمبود امکانات از عوامل مهاجرت روستاییان به شهرها هستند.
- (۳) نتیجه‌گیری: بین تقاضای نیروی کار در شهرهای بزرگ و جذب جمعیت در آن‌ها، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.
- (۴) جمع‌آوری اطلاعات: درصد جمعیت بیکار و بی‌سواد و رابطه بین آن‌ها در شهر تبریز، با استفاده از روش‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

۱۱۴- جغرافی‌دان کدام مسائل را با هدف رشد و توسعه یک شهر به صورت همه‌جانبه طرح و مطالعه می‌کند؟

- (الف) مطالعه بافت جمعیت شهر
  - (ب) اشتغال و بیکاری و میزان سواد
  - (ج) مطالعه میزان منابع آب شهر
  - (د) مطالعه آب و هوا، خاک و ساختار سنی جمعیت
- (۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ب»

۱۱۵- کدام مورد در خصوص مراحل روش تحقیق در جغرافیا، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«ممکن نیست بعد از مرحله تدوین فرضیه تحقیق، ...»

- (۱) نتایج تحقیقات قبلی و مرتبط با بیان مسئله تحقیق، مورد بررسی قرار گیرد.
- (۲) پاسخ مسئله تحقیق براساس نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آید.
- (۳) اطلاعات غیرضروری و اطلاعات مفید و مرتبط جمع‌آوری شده، از هم تفکیک شوند.
- (۴) جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز به روش کتابخانه‌ای و گاهی به روش میدانی انجام شود.

فصل اول: ناحیه چیست؟

(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- چرا انسان‌ها نواحی مختلفی را پدید می‌آورند؟ به دلیل ...

- (۱) استفاده از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوت برای بهره‌برداری از محیط (۲) استفاده از معیارهای طبیعی و انسانی متفاوت برای ناحیه‌بندی
(۳) سطوح متفاوت دانش و فناوری در میان انسان‌ها (۴) محدودیت‌ها و موانع طبیعی متفاوت در بین انسان‌ها

۱۱۷- عبارت زیر با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«در کشور ما به دلیل گوناگونی آب و هوا، معماری‌های گوناگونی در نقاط مختلف کشور مشاهده می‌شود.»

- (۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
(۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های دولت‌ها هستند. (۴) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۱۱۸- هر کدام از موارد زیر، با کدام ملاک روابط بین انسان و ناحیه ارتباط دارد؟

(الف) برای عبور قطار در ناحیه کوهستانی و برف‌گیر سوئیس تونل و پل احداث شده است.

(ب) بالا رفتن قیمت برنج وارداتی آسیا، نگرانی کشورهای واردکننده را در زمینه تغذیه مردم افزایش داده است.

(ج) مردم ناحیه مسلمان‌نشین میانمار در نتیجه پاکسازی قومی دولت میانمار به مرزهای بنگلادش درخواست پناهندگی داده‌اند.

(۱) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(۲) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

(۳) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(۴) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۱۹- کدام گزینه با تصویر روبه‌رو، تناسب و هماهنگی بیشتری دارد؟

(۱) یک ناحیه انتقالی بین سه استان کرمان، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی تشکیل شده است.

(۲) در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی امکان دارد وسعت یک ناحیه کم یا زیاد شود.

(۳) تعیین دقیق مرزهای نواحی به‌ویژه در نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است.

(۴) یک ناحیه آب و هوایی، بین چند مرز اداری مجاور قرار گرفته است.

۱۲۰- کدام مورد، بیانگر نتیجه درستی از متن زیر است؟

«کشورهای واقع در عرض‌های بالا هم‌زمان با راهسازی، تمهیداتی از قبیل ماشین‌های برف‌روب مجهز به GPS برای پاکسازی جاده‌ها داشته‌اند.»

(۱) انسان‌ها برای زندگی و سازگاری با محیط طبیعی، از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند.

(۲) هر ناحیه طبیعی در کره زمین به‌طور حتم با دیگر نواحی کنش متقابل اقتصادی و فرهنگی دارد.

(۳) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و آن را تغییر می‌دهند.

(۴) هر حکومتی با تصمیم‌گیری‌های سیاسی خاصی، نحوه استفاده از قابلیت‌های محیط‌های طبیعی را مشخص می‌کند.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس پنجم: خدا در فلسفه

(قسمت اول)

درس ششم: خدا در فلسفه

(قسمت دوم)

صفحه‌های ۲۹ تا ۵۱

۱۲۱- برای رد کردن برهان مشهور ارسطو در اثبات وجود خدا، اثبات کدام گزاره ضروری است؟

(۱) هر موجودی در کامل‌ترین درجه وجودی خود قرار دارد.

(۲) نظم در جهان وجود ندارد، بلکه ما جهان را منظم می‌پنداریم.

(۳) طبیعت و جهان مادی، نمی‌تواند منشأ غیرمادی داشته باشد.

(۴) جهان هستی، یکپارچه ثابت است و تغییری در آن نیست.

۱۲۲- کدام مورد درباره برهان دکارت بر وجود خدا درست است؟

(۱) نتیجه برهان دکارت، که اثبات وجود خداست، در مقدمات او مفروض پنداشته شده است.

(۲) در برهان دکارت، تصور وجودی نامتناهی فرض شده، درحالی‌که انسان قادر به ساخت آن نیست.

(۳) داشتن ادراکی از وجودی نامتناهی در انسان ناشی از یک موجود متناهی است.

(۴) در مقدمه اول برهان دکارت، خالقیت خداوندی که ازلی و ابدی است، متصور می‌شود.

۱۲۳- بنابر اعتقاد دیوید هیوم، برهان نظم به ترتیب چه توانایی و چه ناتوانی‌ای دارد؟

(۱) اثبات وجود ازلی و ابدی - اثبات یک ناظم و خالق

(۲) اثبات یک ناظم و خالق - اثبات وجود ازلی و ابدی

(۳) اثبات وجود ازلی و ابدی - اثبات یک خالق نامتناهی

(۴) اثبات یک ناظم مدبر - اثبات وجود خالق جهان

۱۲۴- تفاوت فیلسوفانی مانند ویلیام جیمز و کاتینگهام با افرادی مانند کانت و دکارت، درباره مقوله «خدا» چیست؟

(۱) آن‌ها بر خلاف کانت و دکارت به مسئله خدا توجه نداشتند.

(۲) استدلال‌های جیمز و کاتینگهام بر اثبات خداوند، از جنس تجربی و حسی بود.

(۳) فیلسوفانی مثل جیمز و کاتینگهام خداوند را دلیل اصلی معناداری زندگی می‌دانستند.

(۴) باور فیلسوفانی مثل جیمز و کاتینگهام به خدا، سوار بر براهین عقلانی در اثبات او نبود.

۱۲۵- کدام گزینه، از مقدمات برهان فارابی بر اثبات واجب شمرده نمی‌شود؟

(۱) فقط در صورتی که علت وجود داشته باشد، معلول هم هست. (۲) ممکن است یک علت، در عین حال معلول هم باشد.

(۳) هر چه واقعیت دارد، باید دارای علتی باشد. (۴) بی‌شک، موجوداتی در جهان وجود دارند.

توجه به اشتباهات: داشتن ۱۰ تا ۱۵ اشتباه در هر آزمون قابل قبول است. اشتباهات شما معلم‌های خوبی برای پیشرفت شما هستند. وقتی به یک سؤال اشتباه جواب می‌دهید، یعنی آن موضوع را ناقص یاد گرفته‌اید و معمولاً با یک تلنگر یادگیری‌تان کامل می‌شود. پس به سراغ اشتباهات بروید. کارنامه اشتباهات را می‌توانید در همان روز آزمون از صفحه شخصی خود دریافت کنید.

۱۲۶- کدام گزینه محال بودن تسلسل نامتناهی علل را می‌رساند؟

- (۱) وجود علت‌های بی‌شمار در خارج
(۲) وجود یک معلول در واقعیت
(۳) اصل سنخیت میان علت و معلول
(۴) اتفاق در معنای چهارم

۱۲۷- کدام مورد از نتایج استدلال ابن‌سینا برای اثبات وجود خدا است؟

- (۱) ذاتِ موجودات جهان پیرامون ما از حالت امکانی خارج شده‌اند.
(۲) موجودات از نظر ذات به واجب و ممکن بالذات تقسیم می‌شوند.
(۳) اشیای این جهان با وجود تعداد نامحدودشان، نیازمند واجب بالذات‌اند.
(۴) حتی با فرض تسلسل علل نامتناهی، نیازِ ممکنات به واجب حفظ می‌شود.

۱۲۸- کدام مورد از تفاوت‌های بیان ملاصدرا با بیان ابن‌سینا در اثبات وجود خداست؟

- (۱) اشیای جهان در وجود خود محتاج خداوند هستند، نه در ماهیت خود.
(۲) این هستی است که در حد تساوی بین وجود و عدم است، نه چیستی.
(۳) وجود اشیای جهان از وجود خدا جدا نشده، بلکه متعلق به آن است.
(۴) موجودات جهان بر حسب وجود خود، نیازمند واجب شدن هستند.

۱۲۹- تفاوت نگاه ملاصدرا و ابن‌سینا در زمینه نیازمندی موجودات در کدام عبارت به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) نوع نگاه ملاصدرا متمرکز است بر خود واقعیت موجود، نه ماهیت و حالت امکانی آن.
(۲) در حالی که ابن‌سینا نیازمندی را در قبل از وجود جست‌وجو می‌کند، ملاصدرا این نیازمندی را در آنچه موجود است، می‌کاود.
(۳) مبانی فکری ملاصدرا و ابن‌سینا در مورد وجود و ماهیت باعث تفاوت دیدگاه این دو متفکر در این زمینه شده است.
(۴) ابن‌سینا با طرح امکان ذاتی موجودات، نیازمندی موجودات را بعد از پیدایش به شکل محسوس‌تری تبیین می‌کند.

۱۳۰- کدام گزاره در حیطة معناداری حیات از دیدگاه فلاسفه مسلمان نادرست است؟

- (۱) فیلسوفان مسلمان می‌گویند ابتدا باید با خدا ارتباط معنوی برقرار کرد و بعد به اثبات عقلانی وی پرداخت.
(۲) یکی از معیارهای زندگی معنادار، اعتبار داشتن آرمان‌های مقدس و فراتر از زندگی مادی است.
(۳) اشتیاق و ذوق فطری ممکنات به کمالات و خیرها سبب بقای مخلوقات است.
(۴) فلاسفه مسلمان اعتقاد به وجود خدا و نقش آن در حیات معنوی و اجتماعی انسان را همانند نقش آب در حیات جسمانی بشر می‌دانند.

اقسام استدلال استقرایی

قضیه حملی

صفحه‌های ۳۹ تا ۶۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام گزینه در توضیح تمثیل نادرست است؟

- (۱) نوعی استدلال است که به صرف مشابهت ظاهری، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهد.
- (۲) یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است.
- (۳) در حوزه صنایع هوایی کاربرد دارد.
- (۴) بسیاری از روان‌شناسان از این روش استفاده می‌کنند.

۱۳۲- کدام گزینه از اقسام استقرا نیست؟

- (۱) همه دانشجویان کارت دانشجویی دارند، پس سعید نیز دانشجوی است.
- (۲) نمره چشمم به خاطر کار با گوشی ضعیف شده است؛ تو هم کمتر از گوشی استفاده کن که چشمت ضعیف نشود.
- (۳) آب در دمای ۱۰۰ درجه به جوش می‌آید؛ این قانون در قطب شمال نیز صادق است.
- (۴) نفیس‌ترین کتاب کتابخانه سر جایش نیست، پس دزدیده شده است.

۱۳۳- استدلال داده شده، چه نوع استدلالی است؟

«تجربه به من می‌گوید: رشته‌های علوم انسانی، مخصوصاً رشته فلسفه بازار کار ندارد. وضعیت رشته‌های جغرافیا و تاریخ هم مانند فلسفه است.»

- (۱) استقرای تعمیمی   (۲) استدلال قیاسی   (۳) استقرای تمثیلی   (۴) استنتاج بهترین تبیین

۱۳۴- کدام یک از استدلال‌های زیر، قوی‌تر از سایر استدلال‌ها می‌باشد؟

- (۱) مریخ و زهره مانند زمین سیاراتی جامد هستند که به دور خورشید می‌گردند، پس امکان حیات در آن‌ها وجود دارد.
- (۲) این دو خانه از نظر مترایز مشابه‌اند و در یک آپارتمان واقع شده‌اند؛ بنابراین قیمتشان نیز باید حدوداً برابر باشد.
- (۳) بیل گیتس و ایلان ماسک هر دو ثروتمند و فعال در حوزه تکنولوژی هستند، پس اخلاقیاتشان نیز باید شبیه به هم باشد.
- (۴) جیوه و آب، هر دو در دمای اتاق مایع هستند؛ پس آب نیز باید مانند جیوه رسانای جریان الکتریکی باشد.

۱۳۵- نوع استدلال کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) چند نفر از دوستان من فلسفه خوانده‌اند و بیکارند، پس رشته فلسفه بازار کار خوبی ندارد.
- (۲) زندگی مثل یک بازی دسته‌جمعی است که گاهی برای رسیدن به هدف‌ها نیاز به تقلب داری.
- (۳) یکی از معلمان امروز سیاه پوشیده است، درحالی که امروز روز عزاداری نیست، پس احتمالاً یکی از نزدیکانش فوت کرده است.
- (۴) برخی متخصصین طب سنتی اعتقاد دارند که کرونا نیز مانند هر بیماری عفونی‌ای با داروهای گیاهی قابل درمان است.

۱۳۶- در کدام گزینه فقط جملاتی که قضیه محسوب می‌شود به چشم می‌خورد؟

- (۱) گر حکم شود که مست گیرند در شهر هر آنکه هست گیرند.
(۲) کم گوی و گزیده گوی چون در.
(۳) که گفتت برو دست رستم ببند.
(۴) سعدیا مرد نکونام نمیرد هرگز.

۱۳۷- در کدام یک از ابیات زیر، قضایای حملی بیشتری یافت می‌شود؟

- (۱) تو بیا مست در آغوش من و دل خوش دار
مستی‌ات با بغلت، هر دو گناهش با من
(۲) عاشق شو ارنه روزی کار جهان سرآید
ناخوانده نقش مقصود از کارگاه هستی
(۳) شیرینی فراق کم از شور وصل نیست
گر عشق مقصد است، خوشا لذت مسیر
(۴) چه غریبانه تو با یاد وطن می‌نالی
من چه گویم که غریب است دلم در وطنم

۱۳۸- در کدام گزینه فعل جمله همان نسبت است؟

- (۱) مشهد پایتخت معنوی ایران است.
(۲) در این مدرسه معلم پرورشی نیست.
(۳) امروز دکتر به مطب نمی‌آید.
(۴) خدا در همه جا و در همه مکان است.

۱۳۹- در کدام گزینه قضیه‌ای وجود دارد که نه کلیه است و نه جزئی؟

- (۱) عقل تنها ابزاری است که می‌تواند با سایر ابزارهای شناخت تعامل و همکاری کند.
(۲) آن عقلی کامل و دارای حکمت است که انسان را به اخلاق و شرافت هدایت کند.
(۳) عقل هر کس به اندازه تواضع و فروتنی اوست و موجب کمتر سخن گفتن می‌شود.
(۴) عقل هم‌ریشه با عقال به معنای افسار حیوان است و افسار نفس محسوب می‌شود.

۱۴۰- نوع قضیه مطرح شده در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) باهم‌شماری، معادل پارسی واژه قیاس است.
(۲) کانت، صاحب کتاب سنجش خرد ناب می‌باشد.
(۳) انسان از ریشهٔ نسیان و فراموشی است.
(۴) دادگاه به دو قسم حقوقی و جزایی تقسیم می‌شود.

امکان شناخت
ابزارهای شناخت
صفحه‌های ۴۳ تا ۵۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- کدام گزینه با سایر گزینه‌ها ناسازگار است؟

(۱) انسان قادر به شناخت اشیا، همان‌گونه که هستند، نیست.

(۲) شناخت انسان همیشه خطا و اشتباه است.

(۳) انسان علاوه بر امور محسوس، امور نامحسوس را هم می‌تواند بشناسد.

(۴) هیچ یک از علوم انسان، مطابق با واقع نیست و نمی‌توان از خارج خبر داد.

۱۴۲- این گزاره که «روشن و معلوم است که ما از خود و جهان پیرامون، شناختی داریم»، به کدام یک از حیطه‌های معرفت‌شناسی مربوط می‌شود؟

(۴) امکان شناخت

(۳) ماهیت شناخت

(۲) حدود شناخت

(۱) ابزارهای شناخت

۱۴۳- کدام گزاره با توجه به مباحث معرفت‌شناسی، نادرست است؟

(۱) با توجه به روشن بودن معنا و مفهوم شناخت، می‌توان گفت که درباره آن هیچ ابهامی نمی‌تواند وجود داشته باشد.

(۲) اگرچه امکان معرفت یک امر بدیهی و روشن است، اما گاهی همین امر بدیهی، در گذشته و حال، انکار شده است.

(۳) گاهی ممکن است در مورد یک موضوع واحد، دو نظر وجود داشته باشد و هر دوی آن‌ها غلط و نادرست باشد.

(۴) شناخت ما از جهان و خود، بسیار محدود است و حقایق فراوانی وجود دارند که آن‌ها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.

۱۴۴- دانش‌آموزی در درس فلسفه، پس از تحلیل تست به علت نادرستی گزینه انتخابی خود پی می‌برد و نکات جدید را در کتاب یادداشت می‌کند؛

پیش‌فرض عمل این دانش‌آموز کدام است؟

(۲) محدودیت و خطا در شناخت و معرفت

(۱) تدریجی بودن فرایند شناخت

(۴) اصلاح دانش گذشته و دستیابی به دانش جدید

(۳) پذیرش امکان شناخت توأم با قبول خطا در شناخت

۱۴۵- ابزار عقل در کدام یک از موارد زیر دخیل نیست؟

(۴) دریافت شهودی

(۳) شناخت عقلی

(۲) شناخت تجربی

(۱) درون‌نگری

۱۴۶- کدام عبارت درباره شناخت عقل درست است؟

- ۱) عقل بدون کمک گرفتن از حس، زمینه‌های لازمی را برای شناخت تجربی فراهم می‌کند.
- ۲) عقل با تأمل در حالات درونی نفس، بدون کمک گرفتن از دیگر ابزارها به شناخت می‌رسد.
- ۳) عقل می‌تواند با تعمیم دادن مشاهدات حسی به شناخت‌هایی درباره کل هستی دست یابد.
- ۴) عقل یافته‌هایی درباره کل هستی دارد که به قدری معتبرند که بر پایه آن‌ها زندگی می‌کنیم.

۱۴۷- بیت «دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند/ واندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند» به کدام یک از ابزارهای معرفت اشاره می‌کند؟

- ۱) ابزاری که شناخت حاصل از آن به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم.
- ۲) ابزاری که استفاده از آن مستلزم تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس است که تهذیب آن گام به گام حاصل می‌شود.
- ۳) ابزاری که می‌تواند تفاوت‌های اشیای مختلفی را که در جهان پیرامون انسان وجود دارند، دریابد.
- ۴) ابزاری که توانایی درک حقایقی دارد که حس قادر به آن نیست؛ حقایقی که می‌توانند محسوس یا نامحسوس باشند.

۱۴۸- کدام گزینه در مورد برترین شهود نادرست است؟

- ۱) دریافت‌کننده اصلی وحی، پیامبران هستند؛ اما دیگران می‌توانند با تهذیب نفس به آن دست بیابند.
- ۲) پیامبران الهی هیچ‌گونه دخل و تصرفی در دریافت و محتوا و داده‌های وحیانی نداشته‌اند.
- ۳) آگاهی مخاطبان از حقایق موجود در داده‌های آن، به میزان توانایی و همت فراگیرنده بستگی دارد.
- ۴) این معرفت، مخصوص پیامبران است و هیچ انسان دیگری نمی‌تواند به آن دست بیابد.

۱۴۹- کدام گزینه از نتایج نپذیرفتن شناخت حاصل از تعقل محض، نیست؟

- ۱) امکان حصول درکی از کل هستی و وجود، فقط با شناخت تجربی ممکن می‌شد.
- ۲) ریاضیات و قواعد هندسی که حاکم بر اشکال مختلف هستند، ابطال می‌شدند.
- ۳) همه علوم و معارفی که انسان از طریق روش تجربی به آن‌ها رسیده است، متزلزل می‌شدند.
- ۴) قادر نبودیم در شناخت اشیای طبیعی پیرامون خود، از شناخت صرف حسی فراتر رویم.

۱۵۰- کسی که ادعاهای زیر را مطرح می‌کند، به ترتیب با کدام یک از ابزارهای شناخت خود حکم کرده است؟

- الف) شنوایی ابزاری معتبر است که اصوات را مطابق واقعیتشان درک می‌کند.
- ب) طبق آنچه در برخی احادیث نقل شده، نگاه محبت‌آمیز به چهره والدین عبادت است.
- پ) دیروز بعد از خوردن یک بادام تلخ، یک قاشق عسل خوردم، ولی به اشتباه، حس کردم آن هم تلخ است.
- ۱) حس - حس و قلب - حس
- ۲) عقل - حس و عقل - حس و عقل
- ۳) حس و عقل - قلب و عقل - حس
- ۴) حس و عقل - عقل - حس و عقل

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

(درس هفتم)

اقتصاد رشد و پیشرفت

(درس هشتم)

صفحه‌های ۶۷ تا ۹۱

۱۵۱- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ کدام قانون را تصویب کرد؟

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کدام کشورها، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند؟

ج) نتیجه تشکیل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ چه بود؟

د) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور کدام قرارداد غیررسمی را امضا کردند و بعدها این قرارداد تبدیل به چه شد؟

۱) الف) ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی، ب) کانادا - مکزیک - فرانسه، ج) سازمان دائمی تجارت جهانی، د) بانک

جهانی توسعه - صندوق بین‌المللی پول

۲) الف) ممنوعیت صادرات هر نوع مواد غذایی به کشورهای ایران، هند و یا چین، ب) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده، ج) بانک جهانی توسعه و

صندوق بین‌المللی پول، د) گات - سازمان دائمی تجارت جهانی

۳) الف) ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی، ب) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده، ج) بانک جهانی توسعه و

صندوق بین‌المللی پول، د) گات - سازمان دائمی تجارت جهانی

۴) الف) ممنوعیت صادرات هر نوع مواد غذایی به کشورهای ایران، هند و یا چین، ب) آلمان - اروپای شرقی - ایالات متحده، ج) سازمان دائمی تجارت

جهانی، د) بانک جهانی توسعه - صندوق بین‌المللی پول

۱۵۲- اگر جمعیت غیرفعال، فعال و شاغل یک جامعه به ترتیب برابر با ۳,۰۰۰,۰۰۰، ۶,۰۰۰,۰۰۰ و ۳,۶۰۰,۰۰۰ نفر باشد، آنگاه:

الف) نرخ بیکاری برابر با چند درصد است؟

ب) ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر از جمعیت دانشجویان کشور (که قبلاً نه کاری داشته و نه در جست‌وجوی شغلی بوده‌اند). فارغ‌التحصیل شده و تصمیم به ورود به

بازار کار گرفتند، اگر فقط تعداد ۸۰۰,۰۰۰ نفر از فارغ‌التحصیلان جدید بتوانند برای خود شغلی پیدا کنند، نرخ جدید بیکاری در این کشور چند درصد

خواهد شد؟

ج) اگر در این کشور رکود اقتصادی داشته باشیم، آنگاه این کشور دارای کدام نوع از بیکاری است؟

۲) الف) ۴۰ درصد ب) ۴۵ درصد ج) بیکاری دوره‌ای

۱) الف) ۶۰ درصد ب) ۴۵ درصد ج) بیکاری ساختاری

۴) الف) ۴۰ درصد ب) ۳۵ درصد ج) بیکاری دوره‌ای

۳) الف) ۶۰ درصد ب) ۸۰ درصد ج) بیکاری ساختاری

محل انجام محاسبات

۱۵۳- به ترتیب کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به درستی مشخص می‌کند؟

- در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد. از این رو معیار فقر در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود.

- روش کلی در تعیین میزان فقر آن است که نیازمندی‌های افراد و یا خانوار را با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم.

- مطابق با مفهوم فقر نسبی می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت، به عنوان مثال، مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که روزانه زیر ۱/۸ دلار درآمد دارند زیر خط فقر هستند.

- در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق محاسبه نرخ ارز رایج در بازار به دست می‌آید.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۱۵۴- اگر سرمایه، دانش فنی و نیروی کار در هر سه کشور زیر برابر باشد، آنگاه با توجه به جدول روبه‌رو:

کشور	منفعت حاصل از تولید کالای A	منفعت حاصل از تولید کالای B
ایران	۴۰	۷۰
هند	۳۰	۸۰
چین	۶۰	۵۰

الف) کدام کشور در تولید کالای A و کدام کشور در تولید کالای B مزیت مطلق دارد؟

ب) کشور ایران در تولید کدام محصول مزیت نسبی دارد؟

ج) کدام عبارت در خصوص مبادلات کشور هند صحیح است؟

- (۱) الف) هند - چین ب) کالای B ج) کشور هند باید کالای A را در داخل تولید کند و کالای B مورد نیاز خود را از کشور چین وارد کند.
- (۲) الف) هند - چین ب) کالای A ج) کشور هند باید کالای B را در داخل تولید کند و کالای A مورد نیاز خود را از کشور چین وارد کند.
- (۳) الف) چین - هند ب) کالای A ج) کشور هند باید کالای A را در داخل تولید کند و کالای B مورد نیاز خود را از کشور چین وارد کند.
- (۴) الف) چین - هند ب) کالای B ج) کشور هند باید کالای B را در داخل تولید کند و کالای A مورد نیاز خود را از کشور چین وارد کند.

۱۵۵- عبارات کدام گزینه به عقاید طرفداران نظام اقتصادی اسلام اشاره ندارد؟

- (۱) نه سرمایه اصل است، نه آزادی بازار، نه دخالت دولت و نه حتی حکومت طبقه کارگر
- (۲) آنچه مبنای تعاملات اقتصادی را تعیین می‌کند، عدالت و توازن اجتماعی است.
- (۳) با مالکیت بی حدومرز و اقتدار مطلق سرمایه‌دارها که از طریق بازار آزاد اعمال می‌شود موافق نیست.
- (۴) دولت‌ها موظفاند با قرار دادن قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکیت و سرمایه‌اندوزی، جلوی ظلم و ستم سرمایه‌دارها را بگیرند و از افشار ضعیف حمایت کنند.

محل انجام محاسبات

۱۵۶- کدام گزینه مبین پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) کدام مورد از ویژگی‌های اقتصاد «تک محصولی» در فضای جهانی است؟

ب) کدام گزینه در ارتباط با کشوری که می‌خواهد به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود، نادرست است؟

ج) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به خاطر ..... و تولید براساس مزیت، اقتصادی ..... است.

۱) الف) تخصص‌گرا و مقاوم، ب) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. ج) غیرتخصصی بودن، چندمحصولی

۲) الف) آسیب‌پذیر و شکننده، ب) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را از خارج کشور فراهم کند.

ج) تخصص‌گرایی، تک محصولی

۳) الف) آسیب‌پذیر و شکننده، ب) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. ج) تخصص‌گرایی، تک‌محصولی

۴) الف) تخصص‌گرا و مقاوم، ب) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را از خارج کشور فراهم کند.

ج) تخصص‌گرایی، وابسته

۱۵۷- کدام گزینه از مزایای استفاده از اصل مزیت مطلق و نسبی نیست؟

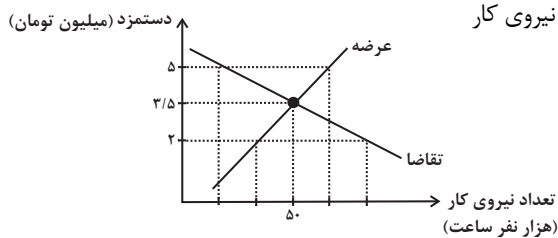
۱) تولیدکنندگان برای فروش محصولات خود به بازارهای بزرگ‌تری دسترسی خواهند داشت.

۲) با استفاده درست از منابع و سرمایه‌ها، از اسراف آن‌ها جلوگیری می‌شود.

۳) با مبادله با دیگر کشورها، مشکل کمیابی منابع کشور حل می‌شود.

۴) مصرف‌کنندگان با استفاده از کالاهای با کیفیت‌تر، رفاه بیشتری خواهند داشت.

۱۵۸- با توجه به نمودار زیر که مربوط به بازار نیروی کار در یک جامعه فرضی است، کدام گزینه صحیح است؟

۱) در سطح دستمزد ۵ میلیون تومان، بازار به تعادل می‌رسد. یعنی دستمزد درخواستی نیروی کار

برای اشتغال با دستمزد پرداختی از سوی کارفرما برابر است.

۲) در حالت مازاد عرضه (سطح دستمزد ۳/۵ میلیون تومان) چون گروهی از

افراد بیکار هستند، حاضرند با سطح دستمزد پایین‌تری کار را انجام دهند؛ در

نتیجه دستمزد تا سطح رسیدن به دستمزد تعادلی افزایش می‌یابد.

۳) در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان بازار با مازاد تقاضا روبه‌رو است. در این سطح از دستمزد به دلیل پایین بودن آن، مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به

استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست.

۴) نمودار عرضه صعودی است و عرضه‌کننده نیروی کار صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند.

محل انجام محاسبات

۱۵۹- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) در اقتصاد ایران عامل ... بر بی‌ثباتی بازار کار و فعالیت اقتصادی اثر منفی قابل توجهی گذاشته است و از جمله عوامل مهم بیکاری و رکود به‌شمار می‌رود.

ب) یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری ... است و دولت‌ها موظفاند از طریق ... و ... با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

ج) مردم برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر و هم‌چنین محافظت از یکدیگر در برابر فقر و نابرابری، می‌توانند از طریق ...، ...، ... و ... عمل کنند.

۱) الف) واردات بی‌رویه کالاهای مشابه ب) اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت - جلوگیری از بی‌ثباتی قیمت‌ها - افزایش نرخ‌های مالیاتی ج)

ایجاد نهادهای توانمندسازی - خیریه و کمک‌های مردمی - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه - فعالیت‌های جهادی

۲) الف) واردات بی‌رویه کالاهای مشابه ب) جلوگیری از بی‌ثباتی قیمت‌ها - حمایت از شرکت‌های تولیدی - مبارزه با فساد ج) انجام فعالیت‌های جهادی -

ایجاد فضای مناسب کسب و کار - ارزان فروختن خدمات و محصولات خود - پرداخت مالیات بیشتر

۳) الف) بی‌ثباتی در قیمت‌ها ب) اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت - حمایت از شرکت‌های تولیدی - مبارزه با فساد ج) ایجاد نهادهای

توانمندسازی - خیریه و کمک‌های مردمی - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه - فعالیت‌های جهادی

۴) الف) بی‌ثباتی در قیمت‌ها ب) جلوگیری از بی‌ثباتی قیمت‌ها - اجرای سیاست‌های فقرزدایی - برقراری عدالت ج) ایجاد ثبات در بازار کار - پرداخت مالیات

بیشتر - استخدام بیشتر نیروی کار - مصرف‌گرایی کمتر

۱۶۰- از نظر علم اقتصاد به‌ترتیب، «چه کسی بیکار محسوب می‌شود» و «کسی که پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه به‌تازگی وارد بازار کار شده است ولی با

وجود ارائه رزومه خود نتوانسته هنوز مشغول به کار شود»، بیکاری او در کدام دسته از انواع بیکاری قرار می‌گیرد؟

۱) کسی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده است. - بیکاری ساختاری

۲) کسی که به صورت پاره‌وقت مشغول به کار است. - بیکاری ساختاری

۳) همه کسانی که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کار و فعالیت هستند. - بیکاری اصطکاکی

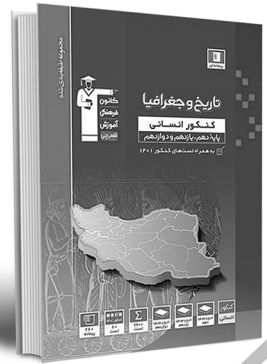
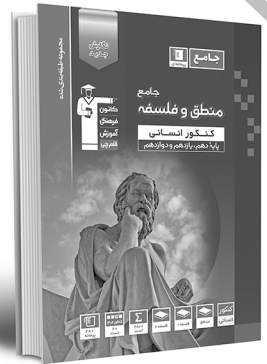
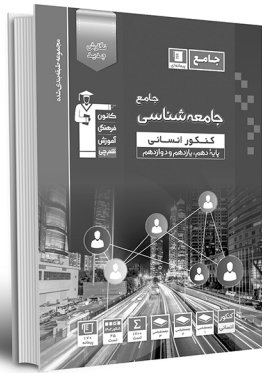
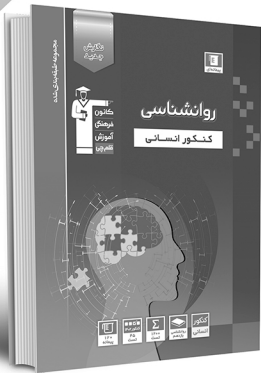
۴) کسی که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی شغل است ولی کاری پیدا نمی‌کند. - بیکاری اصطکاکی

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های قمرین کنید

فصلنامه
قلم چی

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

Telegram: @konkur_in

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱ دی ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینتی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، فرهاد علی نژاد، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، محمدحسین یگانه
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آرزتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، نیلوفر طالبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوالفضل تاجیک، مجید بیگلری، امیرحسین شکوری، علی رسولی، حسین رضائی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	_____	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر، ابوالفضل کاشی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی نژاد	_____	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	_____	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	فاطمه عزیزی	عطیه مخلوجی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	مهتاب شیرازی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهندس ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

کافی است در هر طبقه حاصل هزینه هر متر مکعب در مصرف (x) واحد را به دست آوریم:

$$f(x) = \begin{cases} 100x, & 0 \leq x < 30 \\ 115x, & 30 \leq x < 45 \\ 140x, & x \geq 45 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۴۶ تا ۵۲)

۲- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

$$\begin{aligned} 1 &\rightarrow a_1 = 1 \\ 1 \quad 1 &\rightarrow a_2 = 2 \\ 1 \quad 2 \quad 1 &\rightarrow a_3 = 4 \end{aligned}$$

دنباله حاصل از مجموع اعداد هر سطر در مثلث خیام به صورت زیر است:

$$a_n = 2^{n-1}$$

برای محاسبه مجموع اعداد سطر دهم کافی است $n=10$ در نظر بگیریم:

$$k^2 - 17 = 2^{10-1} \Rightarrow k^2 - 17 = 2^9$$

$$k^2 - 17 = 512 \Rightarrow k^2 = 529 \Rightarrow k = \pm 23$$

با توجه به اینکه شماره جملات دنباله از مجموعه اعداد طبیعی هستند، فقط

 $k = 23$ را قبول می‌کنیم و داریم:

$$\frac{a_{k+1}}{6} = \frac{a_{23+1}}{6} = a_4 = 2^{4-1} = 2^3 = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۳- گزینه «۲»

(ابوالفضل بواری)

$$a_1 = 27, a_2 = 18, a_3 = 12$$

رابطه بازگشتی دنباله: $a_{n+1} = a_n \times \frac{2}{3} = \frac{2}{3} a_n$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۹)

۴- گزینه «۳»

(امد رضا ذاکر زاده)

$$\xrightarrow{n=10} t_{11} = 2t_{10} - 10 + 1 \Rightarrow t_{11} = 2 \times 100 - 9 = 191$$

$$\xrightarrow{n=9} t_{10} = 2t_9 - 9 + 1 \Rightarrow 100 = 2t_9 - 8 \Rightarrow t_9 = 54$$

$$t_{11} - t_9 = 191 - 54 = 137$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۹)

۵- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

$$a_{n+1} = \begin{cases} a_n + k, & \text{مضرب ۳ باشد} \\ \frac{a_n}{2}, & \text{مضرب ۳ نباشد} \end{cases}, a_1 = 2$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{a_1}{2} = \frac{2}{2} = 1$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{a_2}{2} = \frac{1}{2}$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = a_3 + k \xrightarrow{a_4 = \frac{3}{2}} \frac{3}{2} = \frac{1}{2} + k \Rightarrow k = 1$$

$$\xrightarrow{n=4} a_5 = \frac{a_4}{2} = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{ka_5}{2} = \frac{1 \times \frac{3}{4}}{2} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه ۵۷)

۶- گزینه «۴»

(امیر مهوریان)

اگر مصرف ۳۰ متر مکعبی را ۳۰ درصد کاهش دهد، یعنی

$$9 \left(\frac{30}{100} \times 30 = 9 \right) \text{ متر مکعب کاهش داده و } 21 \text{ متر مکعب مصرف می‌کند.}$$

طبق صورت سؤال:

$$21(\Delta b - 7) = \frac{1}{2} \times 30(b + \Delta) - 6 \Rightarrow 105b - 147 = 15b + 69$$

$$90b = 216 \Rightarrow b = 2/4$$

توجه کنید که مصرف ۳۰ متر مکعب در طبقه چهارم و مصرف ۲۱ متر مکعبی در طبقه سوم قرار دارد.

حال اگر مصرف را ۵۰ درصد کاهش دهد، یعنی نصف کند، به ۱۵ متر مکعب در ماه می‌رسد:

$$15(a - b) = 30(b + \Delta) - 168$$

$$\xrightarrow{b=2/4} 15a - 36 = 72 + 15\Delta - 168$$

$$\Rightarrow 15a = 90 \Rightarrow a = 6$$

با افزایش ۱۰ متر مکعبی، هزینه آب‌بها در طبقه پنجم محاسبه می‌شود:

$$a + 3b = 6 + 3 \times 2/4 = 6 + 7/2 = 13/2$$

$$\text{هزینه آب‌بها: } 40 \times 13/2 = 260$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه ۵۷)

۷- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

برای به دست آوردن جمله سوم دنباله کافی است $n=2$ را قرار دهیم وبرای محاسبه مقدار $\sqrt{6}$ و $\sqrt{3}$ کافی است مقدار k را به ترتیب برابر ۶ و ۳

در نظر بگیریم:

$$-1 \text{ محاسبه مقدار تقریبی } \sqrt{6} : (a_1 = 6, k = 6)$$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = \frac{1}{2} \left(a_1 + \frac{k}{a_1} \right) = \frac{1}{2} \left(6 + \frac{6}{6} \right) = \frac{7}{2}$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = \frac{1}{2} \left(a_2 + \frac{k}{a_2} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{7}{2} + \frac{6}{7/2} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{7}{2} + \frac{12}{7} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{49}{14} + \frac{24}{14} \right) = \frac{73}{28}$$

در نهایت داریم: $\sqrt{6} \approx \frac{73}{28}$

در شکل ۲: ۳ ستون ۳ تایی یعنی: (3×3) و در شکل ۳: ۴ ستون ۳ تایی

یعنی: (4×3)

پس در شکل n ام، $(n+1)$ ستون ۳ تایی داریم، یعنی: $3(n+1)$

پس تعداد کل کاشی‌های رنگی شکل n ام برابر است با:

$$6n + 3(n+1) = 9n + 3$$

و تعداد کاشی‌های سفید مرحله n ام برابر است با: n

(البته به‌عنوان راه‌حل جایگزین، با شمارش کاشی‌های رنگی الگوی

$12, 21, 30, \dots$ به‌دست می‌آید که ضابطه آن $a_n = 9n + 3$ است) بنابراین

نسبت تعداد کاشی‌های رنگی به سفید در مرحله ۲۰ ام برابر است با:

$$\frac{9 \times 20 + 3}{20} = \frac{183}{20}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

ریاضی و آمار (۲)

(فهرشیر کربمی)

۱۱- گزینه «۳»

ابتدا عبارات‌ها را ساده می‌کنیم و سپس جملات با درجه یکسان را کنار هم می‌نویسیم و فاکتور می‌گیریم، در نهایت در نمایش ضابطه‌ای تابع همانی

ضریب x باید ۱ باشد و ضریب x^2 و عدد ثابت صفر شود، پس داریم:

$$g(x) = a(x^2 - 2x + 1) + bx^2 + 5x + c$$

$$= ax^2 + bx^2 - 2ax + 5x + a + c$$

$$\xrightarrow{\text{فاکتورگیری}} (a+b)x^2 + (-2a+5)x + a+c$$

$$\begin{cases} -2a+5=1 \rightarrow -2a=-4 \rightarrow a=2 \\ a+b=0 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} b=-2 \\ a+c=0 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} c=-2 \end{cases}$$

در نمایش زوج مرتبی تابع $f(x)$ مقادیر c و b و a را جای‌گذاری می‌کنیم.

$$f(x) = \{(3, c+b), (4, \frac{1}{4}k), (5, -2a)\}$$

$$\xrightarrow{\text{بازنویسی}} \{(3, -4), (4, \frac{1}{4}k), (5, -4)\}$$

در نمایش زوج مرتبی تابع ثابت باید همه مؤلفه‌های دوم برابر باشند، پس:

$$\frac{1}{4}k = -4 \Rightarrow k = -16$$

$$\text{سؤال} = \frac{ac+b}{k} = \frac{2(-2)+(-2)}{-16} = \frac{-6}{-16} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۲- محاسبه مقدار تقریبی $\sqrt{3}$: $(a_1 = 3, k = 3)$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = \frac{1}{2}(a_1 + \frac{k}{a_1}) = \frac{1}{2}(3 + \frac{3}{3}) = \frac{1}{2}(4) = 2$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = \frac{1}{2}(a_2 + \frac{k}{a_2}) = \frac{1}{2}(2 + \frac{3}{2}) = \frac{1}{2}(\frac{7}{2}) = \frac{7}{4}$$

در نهایت داریم: $\sqrt{3} = \frac{7}{4}$

$$\sqrt{6} - \sqrt{3} = \frac{73}{28} - \frac{7}{4} = \frac{73-49}{28} = \frac{24}{28} = \frac{6}{7}$$

تذکر مهم: اگر برای حل سؤال سراغ محاسبه مقدار تقریبی $\sqrt{6} - \sqrt{3}$ بروید، بین گزینه‌های ۲ و ۳ احتمال اشتباه خواهید داشت.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه ۵۹)

۸- گزینه «۱»

(علی قهرمان زاده)

$$a_{n+1} = 2[a_n] + \left[\frac{n}{2}\right], a_1 = \sqrt{2}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = 2[a_1] + \left[\frac{1}{2}\right] = 2[\sqrt{2}] + \left[\frac{1}{2}\right] = 2(1) + 0 = 2$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = 2[a_2] + \left[\frac{2}{2}\right] = 2[2] + [1] = 2(2) + 1 = 5$$

$$[a_3] \xrightarrow{a_3=5} [5] = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۹- گزینه «۱»

(مهمر همیری)

تعداد مربع‌ها را در هر مرحله به‌صورت دنباله می‌نویسیم:

$$\begin{cases} n^2 = \text{تعداد مربع در مرحله } n\text{ام} \\ 1, 4, 9, \dots \Rightarrow \begin{cases} 4^2 = 16 = \text{تعداد مربع در مرحله } 4 \\ 6^2 = 36 = \text{تعداد مربع در مرحله } 6 \end{cases} \end{cases}$$

$$52 = 16 + 36 = \text{مجموع تعداد مربع‌های مرحله } 4 \text{ و } 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه ۶۰)

۱۰- گزینه «۳»

(امیر مهموریان)

طبق الگوی داده شده، مساحت هر کاشی سفید ۳ برابر هر کاشی رنگی است. در هر شکل، ۳ کاشی رنگی بالای هر کاشی سفید و ۳ کاشی رنگی پایین هر کاشی سفید قرار دارند. یعنی به‌ازای هر کاشی سفید، ۶ کاشی رنگی بالا و پایین آن قرار دارد. تعداد کاشی‌های سفید در هر مرحله برابر با شماره آن مرحله (یعنی n) است. پس در شکل n ام، n کاشی سفید داریم که $6n$ کاشی رنگی بالا و پایین آن‌هاست.

حال تعداد کاشی‌های رنگی را که قبل و بعد از کاشی‌های سفید قرار دارند می‌شماریم:

در شکل ۱: ۲ ستون ۳ تایی یعنی: (2×3) ,

۱۲- گزینه «۱»

(معمد بگیری)

$$D_g = D_f \cap D_g - \{x | f(x) = 0\} = \{3, 4, 7\}$$

$$\Rightarrow \frac{g}{f} = \left\{ \left(3, \frac{10}{5}\right), \left(4, \frac{17}{2}\right), \left(7, \frac{50}{5}\right) \right\} = \left\{ (3, 2), (4, 8/5), (7, 10) \right\}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۱۳- گزینه «۳»

(کلناز بینقی)

در تابع ثابت، ضریب جملات شامل x از هر درجه‌ای به غیر از صفر، برابر صفر می‌شود، پس:

$$\frac{a}{2} - 6 = 0, \frac{a}{2} = 6, a = 12$$

$$\frac{a}{3} - b = 0 \xrightarrow{a=12} \frac{12}{3} = b \Rightarrow b = 4$$

$$f(x) = -b = -4 \Rightarrow f(a^x - b) = -4$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۴- گزینه «۱»

(امیر مهوریان)

از آنجا که تابع از نقطه $(2, 1)$ می‌گذرد، یعنی $f(2) = 1$ است پس در ضابطه مسئله $x = 2$ را قرار می‌دهیم:

$$\frac{a+2}{a-2} - \frac{a+4}{2a-2} = 1 \Rightarrow \frac{a+2}{a-2} - \frac{a+4}{2a-2} - 1 = 0$$

$$\frac{(a+2)(2a-2) - (a+4)(a-2) - (a-2)(2a-2)}{(a-2)(2a-2)} = 0$$

$$2a^2 - 2a + 4a - 4 - (a^2 + 2a - 8) - (2a^2 - 2a - 4a + 4) = 0$$

$$a(-a+6) = 0 \Rightarrow a = 0 \text{ یا } a = 6$$

اگر $a = 6$ باشد، ضابطه اول به صورت مقابل خواهد شد:

$$\frac{6+x}{6-x} - \frac{6+4}{10} = \frac{6+x}{6-x} - 1$$

که $x = 6$ مخرج کسر را صفر می‌کند و جزو دامنه تابع نیست. یعنی دامنه تابع برابر با $\mathbb{R}$ نخواهد شد که با فرض سؤال، تناقض دارد. پس $a = 6$ غیرقابل قبول است. یعنی $a = 0$ است.

$$f(-2) = -3 \xrightarrow{\text{ضابطه دوم}} a(-2)^2 + b(-2) = -3$$

$$\xrightarrow{a=0} -2b = -3 \Rightarrow b = \frac{3}{2}$$

$$f(x) = \begin{cases} \frac{0+x}{0-x} - \frac{0+4}{0-2}, & x > 0 \\ 0 \times x^2 + \frac{3}{2}x, & x \leq 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} \frac{-x}{x} + 2, & x > 0 \\ \frac{3}{2}x, & x \leq 0 \end{cases} \Rightarrow f(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ \frac{3}{2}x, & x \leq 0 \end{cases}$$

توجه کنید چون ضابطه اول برای $x > 0$ است، پس در آن قرار نمی‌گیرد و مخرج صفر نمی‌شود.

$$f(3) + \frac{1}{2}f(-4) = 1 + \frac{1}{2} \times \frac{3}{2}(-4) = 1 - 3 = -2$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۵- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

با توجه به نمودار تابع f ضابطه آن به صورت $f(x) = |x| + 1$ است. پس:

$$f(\sqrt{2}-1) = |\sqrt{2}-1| + 1 = |\sqrt{2}-1| - 1 + 1 + 0 = 1$$

$$f(1-\sqrt{3}) = |1-\sqrt{3}| + 1 = 1 + |-\sqrt{3}| + 1 = 1 - 2 + 1 = 0$$

$$|\pi-1| = |\pi| - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$|2| = 2$$

$$\Rightarrow A = \frac{1+0}{2+2} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۶- گزینه «۳»

(علی قورمان زاده)

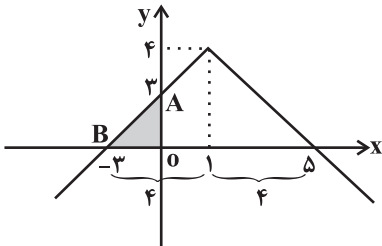
با توجه به اینکه عرض نقطه شکستگی نمودار برابر ۴ است، پس: $b = 4$

$$\xrightarrow{b=4} y = -|x-1| + 4$$

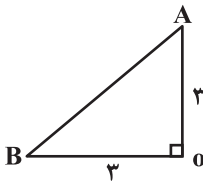
با توجه به اینکه نمودار باید تقارن داشته باشد، پس محل برخورد با محور x ها همان $x = 5$ و در سوی دیگر، $x = -3$ است.

برای بدست آوردن A باید x را برابر صفر قرار دهیم:

$$\xrightarrow{x=0} y = -|0-1| + 4 = 3$$

$$S_{AOB} = \frac{3 \times 3}{2} = \frac{9}{2} = 4.5 \text{ با توجه به نمودار: } \frac{3 \times 3}{2} = \frac{9}{2} = 4.5$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۴)

۱۷- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

معادله درجه دوم داده شده دو ریشه یکسان دارد (یعنی یک ریشه مضاعف دارد) بنابراین باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = 0 \Rightarrow (-a)^2 - 4(1)(a) = 0 \Rightarrow a^2 - 4a = 0$$

$$a(a-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 0 \\ a - 4 = 0 \Rightarrow a = 4 \end{cases}$$

از طرفی در تابع علامت داریم:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases}$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۱- گزینه «۴» (یاسین مهریان)

بوستان سعدی در قالب مثنوی سروده شده است. عبارات دیگر گزینه‌ها همگی صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

۲۲- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمان‌های)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: با ازبین رفتن دربارهای ادب‌دوست، قصیده از رونق افتاد.

گزینه «۲»: مناطق عراق عجم و به‌ویژه شیراز مراکز ادبی در این دوره هستند.

گزینه «۴»: بی‌تعصبی حاکمان این دوره فرصتی را برای ابراز عقاید فراهم آورد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۲۳- گزینه «۱» (فرهار علی‌نژاد)

تشریح موارد نادرست:

الف) سلمان ساوجی در غزل به سعدی و مولوی توجه خاصی داشت.

ب) شاهرخ از هنرمندان حمایت می‌کرد، اما قرآن کریم و شاهنامه در دوره بایسنقر میرزا (پسر شاهرخ) با خط خوش نگاشته و با تصاویر زیبا آراسته شدند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸)

۲۴- گزینه «۲» (شیوا نظری)

بیت «الف»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بیت «ج»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

تشریح سایر ابیات:

بیت «ب»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

بیت «د»: در وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۵- گزینه «۳» (هومن نمازی)

این گزینه، دارای ۳ پایه آوایی یا رکن است و بقیه گزینه‌ها، ۴ رکن دارند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۶- گزینه «۲» (مهتبی فرهادی)

در سه بیت تشبیه یافت می‌شود.

تشریح ابیات:

«الف»: بیت فاقد تشبیه است.

«ب»: مانند کردن «روی» به «قمر» و همچنین «زلف» به «کمر» (تشبیه از نوع پنهان یا مضمهر)

«ج»: بیت فاقد تشبیه است.

«د»: «نواله هجر» و «خوان وصل»: اضافه تشبیهی

«ه»: دهان یار به غنچه (تشبیه از نوع پنهان و تفضیلی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

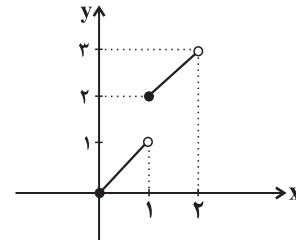
یعنی مقدار تابع به‌ازای مقادیر مثبت برابر یک است، بنابراین با توجه به اینکه مقدار تابع به‌ازای a برابر یک شده است، تنها $a=4$ را قبول می‌کنیم و داریم:

$$\begin{aligned} & 2 \operatorname{sign}(-a^2 + 1) + \operatorname{sign}(a - 4) \\ &= 2 \operatorname{sign}(-15) + \operatorname{sign}(0) = 2(-1) + 0 = -2 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۱۸- گزینه «۱» (مهمر عمیری)

ابتدا نمودار تابع $f(x) = x + |x|$ را رسم می‌کنیم:

$$0 \leq x < 1 \Rightarrow |x| = 0 \Rightarrow y = x + 0 = x$$

$$1 \leq x < 2 \Rightarrow |x| = 1 \Rightarrow y = x + 1$$

از روی شکل واضح است که نمودار تابع $f(x) = x + |x|$ با خط $y = \frac{3}{2}$

هیچ برخوردی ندارد، پس k می‌تواند برابر $\frac{3}{2}$ باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۹- گزینه «۳» (امیررضا ذاکر زاده)

با توجه به نمودار داده شده، $g(x) = 2x$ و $f(x) = 3x$ است، در ضمن دامنه هر دو تابع برابر $\mathbb{R}$ است، پس:

$$(f+g)(x) = 3x + 2x \Rightarrow (f+g)(x) = 5x$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۲۰- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمان‌های)

$$(f-g)(-1) = 5 \Rightarrow f(-1) - g(-1) = 5 \Rightarrow 3 - a = 5 \Rightarrow a = -2$$

با توجه به اینکه اشتراک دامنه‌های f و g ، شامل ۴ است، پس $b=4$ می‌باشد.

$$f = \{(-1, 3), (4, 2), (c, -2)\} \text{ و } g = \{(-1, -2), (4, 5), (2, 3)\}$$

اکنون دو حالت ممکن است اتفاق بیفتد:

$$c = d = 2 \quad (1)$$

$$f - g = \{(-1, 5), (4, -3), (2, -5)\}$$

$$f - g = \{(-1, 5), (4, -3)\} \quad (2) \text{ که در این صورت داریم: } c \neq 2 \text{ و } d = 4$$

بنابراین یک مقدار ممکن برای d وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۲۷- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

در این گزینه، آرایه تشبیه به کار نرفته است. «چراغ روز» استعاره از چشم است و «چون» در این جا معنای وقتی که می دهد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «آتش» استعاره از صورت است و شاعر طره را به عود تشبیه کرده است و می گوید: زلف چون عود خوش بوی خود را بر روی صورت سرخ چون آتش ریخته است و مصراع دوم می گوید: نسیم صبا که در زلف معشوق پرسه می زند، بر زلف معشوق وزیده و از بوی زلف معشوق بوی عنبر گرفته؛ پس دوباره تشبیه زلف به عنبر داریم.

گزینه «۲»: «بنفشه» استعاره از زلف و «برگ سمن» استعاره از چهره معشوق است. شاعر گفته: معشوق زلفش را بر روی صورتش ریخته است که ناگهان سراسر دنیا، بوی مشک اذفر (تیزبو) گرفته است (غلو) که تشبیه زلف به مشک داریم به صورت مضمیر.

گزینه «۴»: «آه صورآوا» یعنی ناله ای که چون صور بانگ مهیب دارد، بنابراین تشبیه آه به صور (شیپور) را داریم.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

۲۸- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

در دو بیت، آرایه تشبیه به کار رفته است:

بیت «الف»: شاعر می گوید هر کجا که زلف معشوق خودنمایی کند، زشت است برای نافه که لاف بزند؛ یعنی زلف معشوق از نافه خوشبوتر و مشکین تر است.

بیت «د»: سیمین بدن (بدن نقره ای)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

۲۹- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

ب) مشبه: جام شراب، مشبه به: مرهم / مشبه: خورشید، مشبه به: مومیایی

د) مشبه: شاعر، مشبه به: سیمرغ / مشبه: حقیقت، مشبه به: کوه قاف

تشریح سایر ابیات:

الف) مشبه: تو / مشبه به: شمع / ادات: چون / وجه شبهه: سوختن و رفتن

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

۳۰- گزینه ۴»

(مجتبی فرهادی)

کنایه: خشت زیر سر داشتن (فقر) - بر تارک هفت اختر پای (به مقام والا رسیدن)

پارادوکس: مصراع اول

استعاره: «تارک هفت اختر»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۱- گزینه ۴»

(سعید یغموری)

لف: زلف، روی / نشر: روز و شب (لف و نشر مشوش)

تشریح دیگر گزینه ها:

گزینه «۱»: لف: ولی، عدو / نشر: پر نور، نار (لف و نشر مرتب)

گزینه «۲»: لف: مهر، کین / نشر: سود، زیان (لف و نشر مرتب)

گزینه «۳»: لف: زلف، روی / نشر: صلیب، صنم (لف و نشر مرتب)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه های ۵۷ تا ۵۹)

۳۲- گزینه ۳»

(یاسین مهربان)

استعاره: اینکه شمع، مشغول رفتن باشد، استعاره مکنیه و تشخیص است. / کنایه: «گرم کاری بودن» کنایه از مشغول انجام کاری بودن / پارادوکس: اینکه شمع ایستاده باشد و در عین حال مشغول رفتن هم باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۳۳- گزینه ۱»

(یاسین مهربان)

وزن بیت گزینه «۱»: «مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن» یا «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل»

اوزان سایر ابیات:

گزینه «۲»: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن

گزینه «۳»: فاعلاتن مفاعلن فعلن

گزینه «۴»: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

همان طور که مشخص است، پایه آوایی «مفاعلن» در گزینه های «۲»، «۳» و «۴» مشترک است؛ اما بیت گزینه «۱»، فاقد آن است.

توجه داشته باشید که پایه «مفاعل» که در گزینه «۱» به کار رفته است، با پایه «مفاعلن» متفاوت است.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۴- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمدی)

در مصراع گزینه «۱»، هیچ اختیاری مشهود نیست. واژه «بده» مختوم به های ملفوظ است و هجای «ده» بلند است.

توجه: های بیان حرکت، از جمله موارد مشکوک اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه است. (مانند واژه «همه»)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در ترکیب «دل تنگ»

گزینه «۳»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در ترکیب «بزم عارفان»

گزینه «۴»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در ترکیب «تیر هلاک»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۵۰ تا ۵۲)

۳۵- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

الف) مصوت کوتاه «ب» در واژه «همه» بلند تلفظ می شود.

ب) مصوت بلند «ی» در واژه «قاضی» کوتاه تلفظ می شود و مصوت کوتاه «ب» در ترکیب «قاضی شهر» بلند تلفظ می شود.

ج) مصوت بلند «و» در واژه «جادو» کوتاه تلفظ می شود و در ترکیب «جادوی نابه کار» مصوت کوتاه «ب» بلند تلفظ می شود.

د) مصوت بلند «ی» در واژه «خاقانی» کوتاه تلفظ می شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۳۹ تا ۵۴)

۳۶- گزینه ۲»

(یاسین مهربان)

وزن بیت: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن / حذف همزه: ۱- «کجایی ای» / تغییر کمیت مصوت: ۱- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، در هجای سوم مصراع اول (بی)، ۲- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، در هجای پنجم مصراع دوم (ری)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: وزن بیت: مفعول فاعلاتن مفاعلن فاعلن / حذف همزه: ۱- «خوش است»، ۲- «در این» / تغییر کمیت مصوت: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای دوازدهم مصراع اول (ب)، ۲- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای دوم مصراع دوم (ب)

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- گزینه ۴»

(ریحانه امینی)

- اصطلاح جنگ‌های نامنظم را اولین بار شهید مصطفی چمران به کار برد و روش‌های ویژه‌ای برای آن ابداع کرد.

- جنگ‌های نامنظم، مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.

- کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۴۲- گزینه ۱»

(آرزیتا بیرقی)

کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی $\xleftarrow{\text{پیامد}}$ تغییر نظم اجتماعی براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها

کنش اجتماعی $\xleftarrow{\text{علت}}$ حفظ وضع موجود یا تغییر آن

کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد $\xleftarrow{\text{پیامد}}$ آگاهی و معناداری کنش

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۴۳- گزینه ۳»

(کوثر شاه‌هسینی)

تشریح عبارات نادرست:

- سقوط ارزش‌ها، یکی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است و اخلاق گریزی، در نتیجه سقوط ارزش‌ها اتفاق می‌افتد.

- تعبیر «قفس آهنین» توسط ماکس وبر ارائه شد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۴۴- گزینه ۳»

(کوثر شاه‌هسینی)

- نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند.

- تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی، به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۴۰)

گزینه ۳: وزن بیت: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن / حذف همزه: ۱- «کفن است»، ۲- «است آن» / تغییر کمیت مصوت: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای سیزدهم مصراع اول (ر)

گزینه ۴: وزن بیت: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع / حذف همزه: ۱- «دست آر» / تغییر کمیت مصوت: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای هفتم مصراع دوم (ت)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۳۷- گزینه ۲»

(مهمرسین یگانه)

در این بیت شاعر از خداوند طلب آگاهی‌بخشی و رهنمودن می‌کند که دلالت بر آگاه‌سازی و هدایت خداوندی دارد.

در ابیات سایر گزینه‌ها به ترتیب شاعر از خداوند درخواست افزودن بر آتش عشق و شوق (گزینه ۱)، برآوردن امید و دعا (گزینه ۳) و بخشایش (گزینه ۴) دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۳۸- گزینه ۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۴»، «حیرت از آفرینش پررمزوراز الهی و ناتوانی انسان در فهم راز جهان» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «بیدل سرمستی‌های عارفانه و عاشقانه خود را بزرگ‌تر و سرشارتر از آن می‌داند که به می‌انگوری [شادمانی‌های زودگذر دنیایی] آلوده باشد. گزینه ۲: «بیدل سخنان والای عارفانه را برتر از امکان بیان می‌داند و بر این باور است که محرمی برای بیان این سخنان وجود ندارد. گزینه ۳: «دیدن زیبایی‌های حضرت حُسن [خدای بزرگ] با چشم و گوش این‌جهانی میسر نیست و تنها اندکی از این زیبایی‌ها از پس نقاب چشم عادی دیده خواهد شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۵)

۳۹- گزینه ۳»

(سعید بعفری)

در هر دو بیت صورت سؤال و گزینه ۳» به این مفهوم اشاره شده است که فقط خدا باقی است و دیگر پدیده‌های جهان نابودشدنی‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۴۰- گزینه ۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

مفهوم بیت گزینه ۳» ثابت‌بودن تقدیر و تغییرناپذیری آن است؛ اما ابیات بقیه گزینه‌ها مفهومشان این است که انسان خام از احوال انسان کامل خبردار نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۴۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

- ماکس وبر از سلطهٔ چنین نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

- ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۷ و ۴۰)

۴۶- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

دربارهٔ کل زندگی انسان مطرح است ← مسئلهٔ معنا همواره ذهن انسان‌ها و بسیاری از اندیشمندان را به خود مشغول کرده است ← پرسش از معنای زندگی

صاحبخانه با شنیدن صدای کوبه متوجه می‌شود که مهمان پشت در آقااست یا خانم ← مسئلهٔ معنا

یکی از پرسش‌های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی ← چگونه می‌توان معنای زندگی و معنای کنش انسان‌های دیگر را فهمید؟

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۳)

۴۷- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی دربارهٔ چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۶)

۴۸- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

بررسی عبارات نادرست:

(الف) وجه اشتراک شهادت طلبی و فدا کردن جان برای وطن، دست شستن از جان و زندگی در دنیا و استقبال از مرگ است. شوق به حیات جاودانه و مبارزه با ظلم، از معنای شهادت طلبی است.

(ج) تنوع فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی، از ویژگی‌های اجتماعی - فرهنگی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۴۹- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سینی)

ماکس وبر معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. وبر با اینکه فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعهٔ پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. از این رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت. به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهمی - تبیینی معرفی می‌کرد. از نظر او جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌هایی که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایرهٔ علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۵۰- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- هدف رویکرد تفسیری، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی نیست؛ بلکه معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۵۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست (کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها اتفاق می‌افتند، کنش اجتماعی نیستند). - نادرست (کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد.)

گزینه «۳»: درست - نادرست (این نوع کنش در ارتباط با دیگر افراد انسانی صورت می‌گیرد.)

گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه ۲»

(سیرمهم مدنی دینانی)

به ترتیب گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» مربوط به دیدگاه‌های اول، سوم و اول می‌باشند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۵۷- گزینه ۴»

(آزیتا پیرقی)

فرهنگ جبرگرا ← انسان محکوم به سرنوشتی محتوم است.

پرسش‌های متغیر بشر ← بحران زیست‌محیطی

مراسم حج ← تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان فرهنگ‌ها

معنای آن براساس ارزش‌های جهان شمول حقیقت و معنویت و عدالت مشخص می‌شود ← آزادی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۵۸- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

– ایرانیان باستان، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.

– مغولان با قدرت نظامی خود مناطق وسیعی از جهان را تصرف کردند ولی فرهنگ آن‌ها، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی جهانی شدن را نداشت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

۵۹- گزینه ۳»

(میهبه مهبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» – مربوط به جهان انسانی است. – فرهنگ حق – از ویژگی‌های استعمار نو

گزینه ۲» – مربوط به بخش فردی جهان انسانی است. – از ویژگی‌های جامعه تغلب – یکی از ویژگی‌های استعمار نو

گزینه ۴» – جهان تکوینی – در تعریف اغلال و سلاسل گفته شده است – از ویژگی‌های استعمار نو

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۶، ۱۳، ۲۴ و ۲۵)

۶۰- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» – درست – نادرست (مربوط به استعمار قدیم است). – نادرست

گزینه ۳» – نادرست (در استعمار قدیم مجریان حضور نداشتند). – درست – درست

گزینه ۴» – درست – نادرست (کشورهای استعمارگر از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده نمودند). – درست

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۵۲- گزینه ۴»

(سیرمهم مدنی دینانی)

– هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

– ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

– ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۱۳)

۵۳- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۵۴- گزینه ۱»

(امیرموری افشار)

زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند. انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند؛ آن‌ها خانه‌های خود را به‌گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشد، انبارها و سیلوهای را بنا می‌کنند تا با خشکسالی مقابله کنند. در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را برمی‌گزینند. پس زلزله و خشکسالی به‌واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۵- گزینه ۳»

(میهبه مهبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» – صحیح – صحیح

گزینه ۲» – غلط (پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی هستند که انسان در ایجاد آن نقشی ندارد). – صحیح

گزینه ۴» – غلط (تعریف پدیده‌های تکوینی است). – غلط (خانواده و ترافیک پدیده‌های اعتباری هستند).

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۲»

(مهمرب میببی)

تحت کنترل بودن مسئله نشان‌دهنده این است که تفکر کاملاً آگاهانه است؛ به عبارتی دیگر ما نمی‌توانیم چیزی را که نسبت به آن آگاهی نداریم، تحت کنترل بگیریم.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۲- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست و اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۳- گزینه «۳»

(همیرضا توکلی)

روش‌های تحلیلی حل مسئله، مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است و مورد قبول همگان و ضامن دستیابی به راه‌حل مسئله می‌باشد. در مثال‌های «الف» و «د»، افراد پس از نیازسنجی واقعی و با روش منطقی، اقدام به حل مسئله نموده‌اند. در مثال «ب» و «ج» از روش‌هایی استفاده شده است که به دلیل اتکالی این روش‌ها به احساسات و سلاقی شخصی، به روش‌های اکتشافی یا شهودی معروف‌اند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

۶۴- گزینه «۱»

(مهوری باهری)

در روش خرد کردن مسئله یک مسئله بزرگ به چندین مسئله کوچک تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۸)

۶۵- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

فرد باید تلاش کند وضعیت موجود را به وضعیت مطلوب نزدیک کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

۶۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

به ترتیب هریک از گزاره‌ها به ارزیابی راه‌حل‌ها و به کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله پرداخته است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۶۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در روش مهندسی معکوس به تدریج و با گذشت زمان؛ دانش ما رشد یافته و امکان حل مسئله فراهم می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

۶۸- گزینه «۴»

(نیلوغر طالبی)

- وقتی هدف روشن نباشد درک از مسئله ناقص خواهد بود.

- عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

- شناخت وضعیت فعلیتان به شما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی بشناسید و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهید.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۹- گزینه «۱»

(مهمرب میببی)

دانش آموز یک مسئله کلامی را مجدداً و این بار به صورت تصویری مطرح کرده است و به عبارتی مسئله را بازنمایی کرده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۲)

۷۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با توجه به مبهم بودن وضعیت فعلی، عدم تعیین دقیق راهبردهای در دسترس و ... مسئله مورد نظر از نوع خوب تعریف نشده است، در نتیجه احتمال دستیابی یا عدم دستیابی به هدف (موفقیت در جلسه)، مشخص نیست و تعیین آن دشوار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مسئله‌های خوب تعریف شده هم ممکن است پیچیده باشند.

گزینه «۲»: نرفتن به جلسه به نوعی فرار از حل مسئله است نه راه‌حل آن.

گزینه «۴»: قوانین استاندارد برای رسیدن به هدف در مسئله‌های خوب تعریف نشده وجود ندارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۷۱- گزینۀ «۳»

(مر تفضی کاظم شیروزی)

«كَانَ النَّاسُ»: مردم بودند / «أُمَّةً وَاحِدَةً»: امتی یگانه، یک امت واحد / «بَعَثَ»: فرستاد، برانگیخت / «اللَّهُ»: خداوند / «النَّبِيِّينَ»: پیامبران، رسولان / «مُبَشِّرِينَ»: بشارت‌دهنده، مؤده‌دهنده (نقش حال را دارد و تنها در این گزینۀ به‌درستی ترجمه شده است ← رد سایر گزینۀها)

(ترجمه)

۷۲- گزینۀ «۱»

(فاطمه منصوره کانی)

«هجمت الجراد»: ملخ‌ها هجوم بردند (حمله کردند) (رد گزینۀهای «۲» و «۴») / «علی مزارع»: به مزرعه‌ها، به مزارع / «القریة»: روستا، آبادی / «أكلت»: خوردند (رد گزینۀهای «۲» و «۴») / «المحاصيل الزراعية»: محصولات کشاورزی (زراعی) / «خسائر كبيرة»: خسارت‌های بزرگی (رد گزینۀ «۲») / «بقضم»: با جویدن (رد گزینۀهای «۲» و «۳») / «النباتات النضرة»: گیاهان تر و تازه (رد گزینۀهای «۲» و «۳»)

(ترجمه)

۷۳- گزینۀ «۴»

(پیروز وغان - کنبر)

«مَن»: هرکس (رد گزینۀهای «۱» و «۲») / «إجتنبَ عن»: از ... دوری کند / «العُجب»: خودپسندی، خودپسند بودن / «أحبَّ النَّاسَ»: مردم را دوست بدارد («النَّاسَ» مفعول و منصوب و «أحبَّ» فعل ماضی است ← رد گزینۀهای «۱» و «۲») / «حسب ما قرأناه من الآيات»: مطابق با آنچه از آیات خواندیم (رد گزینۀهای «۲» و «۳») / «أحبَّ المخلوقات»: محبوب‌ترین مخلوقات («المخلوقات» مضاف الیه و مجرور و «أحبَّ» اسم تفضیل است ← رد گزینۀهای «۲» و «۳») / «أحبَّه أيضاً»: من نیز او را دوست دارم («أ» در وزن «فعل»، نشانه فعل بودن آن است و اسم تفضیل نیست. (رد گزینۀ «۳»))

(ترجمه)

۷۴- گزینۀ «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«ینهمر»: می‌بارد (رد گزینۀهای «۲» و «۴») / «نشمٌ»: می‌بوییم (رد گزینۀهای «۲» و «۴») / «رائحة الأرض»: عطر زمین را (رد گزینۀ «۴») / «هكذا»: این چنین / «القلوب»: قلب‌ها (رد گزینۀ «۲») / «حين»: هنگامی که (رد گزینۀ «۴») / «تمتلئ»: لبریز می‌شوند / «تُخبر»: باخبر می‌کنند (رد گزینۀهای «۱» و «۴») / «الجميع»: همه / «عنه»: از آن (رد گزینۀ «۴»)

(ترجمه)

۷۵- گزینۀ «۱»

(علی رسولی)

«لُو»: اگر (رد گزینۀ «۲») / «أعطیت»: داده می‌شد (فعل مجهول است و همچنین به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود ← رد سایر گزینۀها) / «الأقالیم السبعة»: سرزمین‌های هفتگانه / «تحت»: زیر / «أفلاکها»:

آسمان‌هایش (رد گزینۀ «۳») // «للعبد المُتقی»: به بنده باتقوا / «کی»: تا / «یعضی الله»: از خدا سرپیچی کند / «لما ارتکب معصیة»: گناهی را انجام نمی‌داد (رد گزینۀهای «۲» و «۳») / «أبدأ»: هرگز

نکته مهم درسی:

دقت کنید در ساختار (لُو + فعل ماضی + فعل ماضی)، فعل به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۷۶- گزینۀ «۳»

(ابوالفضل تاپیک)

تشریح گزینۀهای دیگر:

گزینۀ «۱»: ترجمۀ درست عبارت: «آیا تو دوست را بر خودت برمی‌گزینی (ترجیح می‌دهی)؟!»

گزینۀ «۲»: «یُعجِبُنی»: خوشم می‌آید

گزینۀ «۴»: ترجمۀ درست عبارت: «پندهایی که لقمان به پسرش داد، با آن همه جوانان هدایت می‌شوند!»

(ترجمه)

۷۷- گزینۀ «۲»

(ولی بربری - ابهر)

ترجمۀ درست عبارت: هرکس گناه کند در حالی که می‌خندد، وارد جهنم می‌شود در حالی که گریه می‌کند!

نکته مهم درسی:

گاهی قید حالت به صورت یک جمله اسمیه (مبتدا + خبر) همراه با «واو حالیه» می‌آید.

(ترجمه)

۷۸- گزینۀ «۳»

(امیرمهین شکوری)

«این دو شریک»: هذان الشریکان (رد گزینۀ «۲») / «با هم داد و ستد نکردند»: ما تعاملاً (رد گزینۀ «۴») / «قیمت‌های کالاها»: أسعار البضائع (رد گزینۀ «۱») / «زیرا»: لأن (رد گزینۀ «۴») / «گران»: غالیة (رد گزینۀ «۲») / «بود»: كانت (رد گزینۀ «۱»)

(ترجمه)

ترجمۀ متن درک مطلب:

زمستان در درون ما چه می‌کند؟! ما را مهربان‌تر و زیباتر می‌گرداند و به کسانی که دوستشان داریم، نزدیک‌تر می‌کند، و آنطور که بسیاری از شاعران از آن تعبیر می‌کنند، ما را شاعرانه‌تر می‌سازد. زمستان، باران‌ها و سرما همگی از درهایی هستند که شاعر در توصیف عشق به کار می‌گیرد، نزار قبانی در قصیده‌ای می‌گوید: و من نیز می‌خواهم در عشق خود، زمستانی و انقلابی و طوفان باشم! ولی اشعاری هم وجود دارند که درباره گوشه‌گیری و تنهایی در فصل زمستان سروده شده‌اند، زمستان گاهی در درون ما، احساس عمیقی از ناامیدی به جای می‌گذارد، ولی آن، آغاز بهار است، پس ما از آن درس زندگی می‌آموزیم، آن (زمستان) به ما یاد می‌دهد که تاریکی، شروع نور است و امید، شروع آینده درخشان؛ همانطور که در قصیده‌ای دیگر از نزار قبانی می‌خوانیم: برف مرا نگران نمی‌کند و محاصره یخبندان مرا آزرده نمی‌سازد، پس من در برابر آن مقاومت می‌کنم، زمانی با شعر و زمانی با عشق!

۷۹- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«عاشقان ارتباطی قوی بین عشق و زمستان می‌یابند، پس در آن، احساساتشان را بیان می‌کنند!» مطابق متن درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشعاری وجود دارند که در آن‌ها، ترس از فصل زمستان و مظاهرش پدیدار شده است! (در متن، صحبتی از ترس نشده است!)

گزینه «۲»: از میان شاعران، کسانی هستند که معتقدند زمستان زیبا نیست، پس هیچ نیازی به توصیف آن نیست! (در متن، چنین چیزی نیامده است!)

گزینه «۴»: زمستان به مردم، دوست داشتنِ گوشه‌نشینی را یاد می‌دهد، پس به درستی که تنهایی گاهی از هزار هم‌نشین بهتر است! (کاملاً نادرست است!)

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«زمستان می‌تواند آتش احساسات را خاموش کند!» مطابق متن نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: زمستان فصل سرماست و عاشقان سرمای زمستان را به خوبی درک می‌کنند!

گزینه «۳»: زمستان فصلی است که مردم در آن، شیرین‌ترین کلمات را درباره عشق می‌گویند!

گزینه «۴»: زمستان صبح‌هایی سفیدرنگ و غروب‌هایی بارانی و زیبا دارد!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«زمستان برای شاعران فصل امید است!» این عبارت نمی‌تواند عنوان مناسبی برای متن باشد، زیرا موضوعات مطرح‌شده در متن را اصلاً پوشش نمی‌دهد.

در سایر گزینه‌ها، «زمستان در ادبیات عرب»، «کاربرد نمادین زمستان» و «احساسات متناقض در برابر زمستان» می‌توانند عنوان‌های مناسبی باشند.

(درک مطلب)

۸۲- گزینه «۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«خبر...» نادرست است، «الأبواب» بعد از حرف جر آمده است و نقش «مجرور به حرف جر» را دارد. دقت کنید جار و مجرور «من الأبواب» خبر «إن» است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«من مصدر مجرد ثلاثی» نادرست است. اسم فاعل، وقتی با «م» شروع شود، می‌فهمیم که از مصادر ثلاثی مزید (باب‌ها) ساخته شده است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۲»

(ممبر رضا قائن‌امینی - اصفهان)

«اِخْتَرَعَ» نادرست است و باید به جای آن «اِخْتَرَعَ» بیاید؛ زیرا فعل ماضی و ثلاثی مزید از باب «فَتَعَال» است و وزن صحیح آن، «اِفْتَعَلَ» می‌باشد.

نکات مهم درسی:

در تست‌های ضبط حرکات، باید به حروف میانی کلمات توجه کنیم.

حرکات فعل‌های ثلاثی مزید و مصدرهای آن‌ها، از مهم‌ترین موارد در تست‌های ضبط حرکات به شمار می‌رود.

(ضبط حرکات)

۸۵- گزینه «۴»

(ممبر رضا قائن‌امینی - اصفهان)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «دشنام‌دهنده‌ات را خوار رها کن تا خدای بخشاینده را خشنود و شیطان را خشمگین سازی!»

عبارت گزینه «۴» مانند عبارت صورت سؤال، راهی برای پاسخ دادن به نادانان و ناسزاگویان پیشنهاد کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خشنودی خدا در خشنودی پدر و مادر است و خشم خدا در خشم پدر و مادر!

گزینه «۲»: عبارت داده شده، مخاطب را از رحم کردن به افراد بی‌رحم بازداشته است!

گزینه «۳»: دشنام سرزمینی را بنا نمی‌کند و فاسدی را اصلاح نمی‌کند!

(مفهوم)

۸۶- گزینه «۲»

(ولی بربری - ابرر)

در گزینه «۲»، اسم تفضیل برای مقایسه آمده است، در نقش صفت نیز واقع نشده است، پس باید بر وزن «أفعل» بیاید:

إنّ مُجالسة الصّالحات أفضل من .....

(قواعد اسم)

۸۷- گزینه «۴»

(حسین رضائی)

«متاجر» جمع مکسر بر وزن (مفاعِل)، مفردش «مَتَجَر: فروشگاه» و اسم مکان است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خَيْرٍ (خوبی)» و «شَرٍّ (بدی)» مصدرند نه اسم تفضیل.

گزینه «۲»: «مَرَهَمٍ (پماد)» با اینکه بر وزن (مَفْعَل) است، معنای مکان ندارد.

گزینه «۳»: «أَحَبَّ (فعل ماضی باب إفعال)» (به معنی: دوست داشت) و «أَنْجَحَ (فعل مضارع متکلم وحده)» (به معنی: موفق شوم) هیچ‌کدام اسم تفضیل نیستند.

(قواعد اسم)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه ۳»

(علی آقاخانپور)

تقریباً سه سال از جنگ گذشته بود که آمریکا به آلمان اعلان جنگ داد. تا آن زمان آمریکا مستقیماً وارد جنگ نشده بود. با ورود نیروهای تازه‌نفس آمریکایی، ارتش متفقین ابتکار عمل را به دست گرفت و دولت‌های متحد یکی پس از دیگری تسلیم شدند و جنگ جهانی اول پس از چهار سال و اندی به پایان رسید.

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی اول و ایران، صفحه ۱۵)

۹۲- گزینه ۴»

(امیر حسین کاروبن)

وقوع انقلاب در روسیه در جبهه جنگ جهانی اول هم تأثیر گذاشت. لنین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را به متحدین واگذار کرد و در مقابل با آن‌ها قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ خارج کرد.

دولت جدید کمونیستی تلاش کرد تا اراضی کشاورزی را از دست مالکان و اربابان، خارج ساخته و اداره آن‌ها را به شورای کشاورزان بسپارد. همچنین کشور جدید از اتحاد روسیه و مناطق متعلق به امپراتوری روسیه به‌وجود آمده است.

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی اول و ایران، صفحه ۱۵)

۹۳- گزینه ۴»

(مهمد ملک‌آزادی‌زاده)

ترتیب وقایع صورت سؤال:

«ب»: تشکیل اتحاد سه‌گانه توسط آلمان با امپراتوری اتریش - مجارستان و ایتالیا (۱۸۸۲ م).

«د»: شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها در روسیه و شروع اصلاحات (۱۹۰۵ م).

«ج»: انعقاد معاهده میان انگلستان و روسیه برای پایان دادن به اختلافات خود در ایران، افغانستان و تبت (۱۹۰۷ م).

«الف»: بستن قرارداد انگلستان با دولت و ثوق‌الدوله برای تحکیم نفوذ و سلطه پایدار خود و تأمین منافع درازمدتشان در ایران (۱۹۱۹ م).

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۲، ۸۴ و ۹۰)

۹۴- گزینه ۳»

(پواد میربلوکی)

براساس پیمان صلح ورسای بعد از جنگ جهانی اول، بخش‌هایی از خاک کشور آلمان به فرانسه و لهستان واگذار گردید.

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۶)

۹۵- گزینه ۴»

(پواد میربلوکی)

یکی از اصلی‌ترین مقدمات بروز قحطی فراگیر ایران در زمان جنگ جهانی اول، سیاست‌ها و اقدامات انگلیس در ایران بود.

گزارش‌های مقامات انگلیسی مستقر در ایران اشاره می‌کند که خرید، جمع‌آوری و دپوی گسترده غله ایران برای تأمین نیروهای متفقین در جریان جنگ، از عوامل اصلی کمبود آن در ایران است.

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۹)

۸۸- گزینه ۴»

(مبیر بیگری)

«عُداة» جمع مکسر کلمه «عادی»، اسم فاعل است و محلّ اعرابی آن نیز «فاعل» می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سَيَّاح»، مفرد آن «سائح»، اسم فاعل است اما محلّ اعرابی آن خبر است.

گزینه «۲»: «مُعْجِزَةٌ» اسم فاعل و محلّ اعرابی آن نائب فاعل است. (دقت کنید «سُجِّلَتْ» فعل ماضی مجهول است.)

گزینه «۳»: «المُسلِمونَ» اسم فاعل و محلّ اعرابی آن مبتدا است، هم‌چنین «سَكَّانَ»، مفرد آن «ساکن»، اسم فاعل است و محلّ اعرابی آن، مضاف‌إلیه است.

(قواعد اسم)

۸۹- گزینه ۴»

(علی رسولی)

«الصغیرة» صفت برای «مزرعة» است، هم‌چنین «وَحیداً» نقش حال را دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «المستحقّین» صفت است، ولی در این گزینه حال نداریم.

گزینه «۲»: «الکبیرة» صفت است، ولی «حاضرین» خبر «لیس» (از افعال ناقصه) است نه حال. (دقت کنید با حذف کلمه «حاضرین» از جمله، مفهوم جمله ناقص و ناتمام می‌شود، بنابراین «حاضرین» نمی‌تواند نقش حال را داشته باشد.)

گزینه «۳»: «الأشرف» صفت است، ولی «مشتاقین» خبر «کان» (از افعال ناقصه) است، بنابراین مشابه گزینه «۲»، در این‌جا هم حال نداریم.

(حال)

۹۰- گزینه ۳»

(آیرین مصطفی‌زاده)

در این گزینه حال نداریم، «واو» در اینجا برای عطف آمده است. ترجمه عبارت: «از مدیر درباره اتفاقات مسیر زندگی و سختی‌هایی که بر ما تأثیر می‌گذارند، سؤال شد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «هی فانیة» جمله حالیه است. ترجمه عبارت: «در آیات قرآنی به ما امر شده است که از اموالمان انفاق کنیم در حالی که آن‌ها نابودشونده هستند!»

گزینه «۲»: «هم کاناو مُستعجلین» جمله حالیه است. ترجمه عبارت: «مادرم غذای خوشمزه‌ای برای مهمانان گرمایمان پخت درحالی که آنان زود آمده بودند!»

گزینه «۴»: «جمله «فوزهم...» حالیه است. ترجمه عبارت: «بازیکنان تیم ما از ورزشگاه برمی‌گردند در حالی که بُرد آن‌ها، صعودشان به مرحله بعدی را تضمین می‌کند!»

(حال)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه ۲

(امیر حسین کاروین)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بخش مهمی از تاریخ‌نگاری نوین به شرح ابعاد فرهنگی و سیاسی مردم یک جامعه اختصاص یافته است؛ بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که این شیوه، از وضعیت افراد غیرمتنفذ غافل بوده است. گزینه ۳: در این سبک از تاریخ‌نگاری نیز به اقدامات شاهان توجه داریم اما نگاهمان را محدود به این‌گونه روایات نمی‌کنیم. گزینه ۴: در تاریخ‌نگاری نوین، علاوه بر زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی بررسی و تجزیه و تحلیل می‌شود. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۹۷- گزینه ۲

(امیر حسین کاروین)

کار مورخان شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد. هر دو، به دنبال شواهد و مدارکی هستند که به گونه‌ای گذشته را بازسازی و تفسیر کنند. پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند. هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را بررسی کند و نظر جدیدی ارائه دهد. موضوع تحقیق همچنین باید دارای اثر و فایده باشد. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۹۸- گزینه ۴

(پواد میربلوکی)

در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۳)

۹۹- گزینه ۳

(علی آقاپانپور)

از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است. نقشه‌های تاریخی، انواع مختلف اطلاعات شامل قلمرو حکومت‌ها، مرزها، پایتخت‌ها، شهرها، بناهای مهم، محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ‌ها، شبکه راه‌ها، مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها و تقسیمات اداری و مالیاتی را نمایش می‌دهند. با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در دو قرن اخیر، مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند؛ به‌طوری که در آثار تاریخی تألیف‌شده در این دوره، نقشه‌هایی از دوره‌های مختلف تاریخی تهیه و ترسیم شده است. امروزه از نقشه‌های تاریخی، برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۸)

۱۰۰- گزینه ۴

(پواد میربلوکی)

مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است. از این رو، بیشتر اطلاعاتی که تاکنون درباره زندگی انسان و جوامع دوران پیش از تاریخ به‌دست آمده، حاصل تحقیقات علمی باستان‌شناسان است. (تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۷)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه ۲

(پواد میربلوکی)

با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۶)

۱۰۲- گزینه ۴

(کنکور سراسری ۹۹)

یکی از کارهای مورخان در نقد (سنجش اعتبار) روایت‌کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود، روایت‌کننده خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است. سایر گزینه‌ها از معیارهای سنجش اعتبار و نقد یک روایت تاریخی است؛ نه راوی تاریخی.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۴)

۱۰۳- گزینه ۱

(علی آقاپانپور)

روش‌های تاریخ‌نگاری و آثار آن‌ها:

۱- تاریخ‌نگاری روایی ← تفسیر طبری: محمدبن جریر طبری

۲- تاریخ‌نگاری ترکیبی ← فتوح البلدان: بلاذری - اخبار الطوال: دینوری

۳- تاریخ‌نگاری تحلیلی ← تجارب الامم: ابوعلی مسکویه - تاریخ بیهقی: ابوالفضل بیهقی - مروج الذهب: مسعودی

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۴- گزینه ۴

(امیر حسین کاروین)

سران شرک که در ابتدای دعوت اسلامی مخالفت و دشمنی شدیدی با رسول خدا ابراز نمی‌داشتند، با گسترش دعوت و گرایش جوانان و مستضعفان به اسلام، درصد درآمدند که با پیامبر (ص) و مسلمانان مقابله کنند.

گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است، اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است که قریشیان قصد کتمان آن را داشتند.

مشرکان مکه بیم آن داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود. علاوه بر آن رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت طایفه‌ای نیز در دشمنی با رسول خدا نقش داشته است.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۷)

۱۰۵- گزینه ۳

(پواد میربلوکی)

پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا (ص) ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۸)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه ۲»

(معمد ملک آباری زاره)

در دوران باستان، اختراع چرخ به مثابه کشف آتش تحول بزرگی را در زندگی بشر آن زمان ایجاد کرد. در قرن نوزدهم با کشف و استخراج نفت و استفاده از آن به جای زغال سنگ در صنعت حمل و نقل، سرعت و کارایی وسایل حمل و نقل بیشتر شد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۲)

۱۰۷- گزینه ۲»

(زهرا دامیار)

حمل و نقل از جهت سیاسی و دفاعی دارای اهمیت است. دسترسی به کانال‌ها، بندرها، تنگه‌ها و آبراهه‌ها و نظایر آن از عوامل قدرت سیاسی کشورهاست و حکومت‌ها می‌توانند از آن‌ها در مواقع خاص به عنوان ابزار سیاسی استفاده کنند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۴)

۱۰۸- گزینه ۲»

(صفا هاضری)

حمل و نقل با جابه‌جایی در پهنه مکان و فضای جغرافیایی سروکار دارد و هدف آن ارتباط دادن مکان‌ها و نواحی به یکدیگر است.

بدین ترتیب ماهیت حمل و نقل اساساً جغرافیایی است و با مفاهیمی چون مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد سروکار دارد. شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند و آن را تغییر می‌دهند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۴)

۱۰۹- گزینه ۱»

(صفا هاضری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲:» احداث پایانه‌ها در حمل و نقل جاده‌ای کم هزینه‌تر است و در حمل و نقل ریلی هزینه احداث پایانه متوسط برآورد می‌شود.

گزینه ۳:» دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه و توقف در ایستگاه‌های متعدد از مزایای حمل و نقل جاده‌ای است.

گزینه ۴:» حمل و نقل هوایی به احداث مسیر نیاز ندارد و ناهمواری‌ها و موانع بر سر راه آن نیست. از هواپیما برای حمل کالاهای سبک و کم حجم استفاده می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۵)

۱۱۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

امروزه ایران با در اختیار داشتن بیش از ۱۴۰۰۰ کیلومتر خط لوله نفت و حدود ۳۸۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله اصلی (فشار قوی) گاز طولانی‌ترین خطوط لوله نفت و گاز را در میان کشورهای عضو اوپک دارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۸)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه ۲»

(زهرا دامیار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:» بسیاری از فعالیت‌های انسان‌ها در محل معینی انجام می‌شود.

گزینه ۳:» در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند.

گزینه ۴:» مکان، از مفاهیم پایه‌ای علم جغرافیا است که اطلاع از آن برای درک مفاهیم آن علم لازم و ضروری است.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۱۲- گزینه ۲»

(صفا هاضری)

همه گزینه‌ها از مصادیق عملکرد مثبت انسان در ارتباط با محیط است؛ اما گزینه دوم احداث صنایع آبر در استان سمنان، که جزء استان‌های کم‌آب و خشک کشورمان است، عملکردی منفی در ارتباط با محیط می‌باشد.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۱۳- گزینه ۳»

(صفا هاضری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:» مطالعه افت سطح آب دریاچه ارومیه با کمک تصاویر ماهواره‌ای در مرحله جمع‌آوری اطلاعات انجام می‌شود.

گزینه ۲:» بیانگر یک فرضیه می‌باشد و بیان مسئله نیست.

گزینه ۴:» تجزیه و تحلیل درصد بیکاری و بی‌سوادی با روش‌های آماری، مربوط به مرحله پردازش اطلاعات است.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۱۴- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

دید ترکیبی به جغرافیای دان کمک می‌کند تا به‌طور همه‌جانبه و جامع، پدیده‌ها را با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان مورد مطالعه قرار دهد؛ به طور مثال جغرافیای دان با هدف توسعه یک شهر، به مطالعه همه‌جانبه می‌پردازد و این مسائل را طرح و مطالعه می‌کند:

۱- با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند.

۲- با مطالعه بافت جمعیت شهر، میزان رشد آن و امکان مهاجرت‌پذیری آن را حدس می‌زند. (جغرافیای جمعیت) ۳- با مطالعه میزان

منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کند. (جغرافیای آب‌ها)

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۱۵- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

بررسی نتایج تحقیقات قبلی و مرتبط با بیان مسئله تحقیق مربوط به گام اول (طرح سؤال و بیان مسئله) قبل از تدوین فرضیه (گام دوم) است. در این مرحله پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها (گام پنجم) بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

گزینه «۳»: مرحله پردازش اطلاعات (گام چهارم) بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

گزینه «۴»: جمع‌آوری اطلاعات (گام سوم) به روش کتابخانه‌ای و میدانی بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

(مغرافیای ایران، مغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۱»

(صفا هاضری)

انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(مغرافیا (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه ۱۱)

۱۱۷- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

(مغرافیا (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه ۱۲)

۱۱۸- گزینه «۱»

(معمد ملک آباری زاده)

گزاره‌های «الف»، «ب» و «ج»، به ترتیب به ملاک‌های «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها قرار دارند.» اشاره دارند.

(مغرافیا (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۱۱۹- گزینه «۴»

(معمد ملک آباری زاده)

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. در تصویر صورت سؤال، یک بیابان (ناحیه آب و هوایی) در میان سه استان (مرزهای اداری) قرار دارد.

مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.

(مغرافیا (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۲۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

(مغرافیا (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه ۱۲)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۴»

(معمد آقاصالح)

برهان مشهور ارسطو در اثبات وجود خدا، برهان حرکت است. اگر جهان را یک هستی یکپارچه ثابت تلقی کنیم، یعنی وجود حرکت در آن را نفی کرده‌ایم و بنابراین یکی از مقدمات برهان را مخدوش ساخته‌ایم و خود برهان رد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رد برهان کمال است، نه برهان مشهور ارسطو [= برهان حرکت].

گزینه «۲»: در رد برهان نظم است.

گزینه «۳»: ارسطو در استدلال‌های خود به مادی یا غیرمادی بودن خدا اشاره نمی‌کند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۴)

۱۲۲- گزینه «۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

دکارت در برهان معروف خویش از «تصور موجودی نامتناهی» به «وجود نامتناهی» می‌رسد و آن را اثبات می‌کند. مقدمه‌ای که دکارت می‌پذیرد و باعث می‌شود چنین نتیجه‌گیری‌ای داشته باشد این است که موجود متناهی قادر به ساخت تصویری از وجود نامتناهی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نتیجه برهان دکارت که وجود خداوند است، در مقدمات مفروض گرفته نشده است؛ وگرنه استدلال او مصادره به مطلوب می‌بود.

گزینه «۳»: این گزینه دقیقاً برخلاف نظر دکارت است.

گزینه «۴»: در مقدمه اول برهان دکارت، موجودی خالق و ازلی و ابدی فرض شده است، نه «خالقیت این موجود».

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۲۳- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

هیوم معتقد است که برهان نظم از تجربه گرفته شده است. این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد و فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق وجود دارد که امور این جهان را اداره می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۵)

۱۲۴- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

هم متفکرانی مانند ویلیام جیمز، کرکگور و کاتینگهام، معتقد به وجود خدا بودند و هم فیلسوفانی مانند کانت و دکارت. هر دوی این گروه‌ها نیز راز معناداری زندگی را در باورمندی به خدا جست‌وجو می‌کردند و این مفهوم را دلیل اصلی معناداری زندگی می‌دانستند. اما تفاوت این دو دسته از فیلسوفان در این بود که گروه اول به خداوند صرفاً به عنوان موجودی متعالی که باور به او، به زندگی انسان معنا و هدفی برتر می‌دهد نگاه می‌کردند و در پی اثبات او - چه به روش عقلی و چه تجربی و حسّی - نبودند؛ اما در طرف مقابل، هم کانت و هم دکارت در پی اثبات وجود یا ضرورت وجود خدا، با دلایل عقلی خویش بوده‌اند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۲۵- گزینه «۳»

(مفرد رضایی‌بغا)

فارابی در برهان علیت خود در اثبات وجود خداوند، نمی‌گوید که هر چه واقعیت دارد، باید دارای علتی باشد، بلکه می‌گوید: هر معلولی دارای علت است. دقت کنید که خداوند واقعیت دارد، اما نیازی به علت ندارد.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۲۶- گزینه «۲»

(پرگل رهمی)

تسلسل علل نامتناهی محال است، زیرا اگر سلسله علل بخواهد تا بی‌نهایت به عقب برود، اصلاً نوبت به معلولی که در خارج وجود دارد نمی‌رسد و این معلول هیچ‌گاه موجود نمی‌شود. پس وجود حتی یک معلول در جهان خارج با بی‌نهایت بودن سلسله علل در تناقض است.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۳)

۱۲۷- گزینه «۴»

(همید سوریان)

در استدلال ابن‌سینا از امتناع تسلسل علل نامتناهی استفاده نمی‌شود و بنابراین در فرض امکان آن هم، همچنان ممکنات به واجب بالذات (خداوند) احتیاج دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ویژگی‌های ذاتی برطرف شدنی نیستند. موجودات جهان برحسب ذات خود ممکن‌الوجودند، اما از این حیث که اکنون موجودند، واجب‌الوجود بالغیرند.

گزینه «۲»: این مقدمه اول استدلال است، نه نتیجه آن.

گزینه «۳»: استدلال ابن‌سینا نشان نمی‌دهد که اشیا جهان نامحدودند، بلکه می‌گوید حتی اگر نامحدود باشند نیز باز به واجب‌الوجود بالذات محتاج‌اند.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۲۸- گزینه «۳»

(همید سوریان)

طبق نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی»، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد. این یعنی وجود موجودات از وجود خداوند جدا نشده است و نمی‌توان گفت وجودی جداگانه است که از وجود خدا نشئت گرفته است بلکه همواره متعلق به وجود خداست و مرتبه‌ای از وجود خدا محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابن‌سینا هم اشیا را در وجود محتاج خدا می‌داند، نه در ماهیت، ولی مبنای فهم احتیاج وجودی را تحلیل حالت امکانی ماهیت می‌داند.

گزینه «۲»: هستی خود وجود است و نمی‌تواند در حد تسلاوی بین وجود و عدم باشد.

گزینه «۴»: مقصود از واجب شدن، واجب‌الوجود شدن است. وجود نمی‌تواند واجب‌الوجود شود، زیرا هر چیزی ضرورتاً خودش است و این ضرورت دادنی و شدنی نیست. این ماهیت است که می‌تواند واجب‌الوجود شود، نه وجود. از این‌رو، ملاصدرا بر حسب وجود فقیر، نیازمندی به وجود غنی را نتیجه می‌گیرد، نه نیازمندی به واجب‌الوجود شدن را.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۲۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تحلیل ابن‌سینا بیشتر ناظر بر نیازمندی موجودات به واجب‌الوجود در مرحله پیدایش و وجود است.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۳۰- گزینه «۱»

(مفرد رضایی‌بغا)

از دیدگاه فیلسوفان مسلمان باید ابتدا وجود خدا را از طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادار و متعالی را سامان داد.

(فلسفه دوازدهم، فردا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۷)

منطق

۱۳۱- گزینه «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گزینه «۱» درباره استدلال تمثیلی است نه تمثیل؛ توجه کنید که تمثیل با استدلال تمثیلی متفاوت است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۳۲- گزینه «۱»

(پرگل رهمی)

گزاره موجود در گزینه «۱»، نوعی قیاس است نه استقرا؛ به این صورت که: هر دانشجویی کارت دانشجویی دارد. / سعید کارت دانشجویی دارد؛ پس سعید دانشجو است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: استقرای تمثیلی است. (تو نیز مانند من ممکن است چشمت به خاطر کار با گوشی ضعیف شود.)

گزینه «۳»: از مصادیق استقرا در علوم تجربی می‌باشد.

گزینه «۴»: از مصادیق استنتاج بهترین تبیین که نوعی استقرا محسوب می‌شود، می‌باشد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۹)

۱۳۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

باید توجه داشت که این استدلال بر مبنای چند تجربه، حکم کلی صادر کرده است. به عبارتی فرد در چندین مورد تجربه کرده است که فارغ‌التحصیلان رشته فلسفه بازار کار نداشته‌اند و از آن نتیجه کلی گرفته که این رشته چنین است.

در استقرای تمثیلی حکم یک امر جزئی به امر جزئی دیگر سرایت داده می‌شود؛ درحالی‌که این عبارت به کل امر مورد نظر حکم داده است. (رد گزینه ۳)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۳۴- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

اگر وجه مشابهت دو چیز به یکدیگر بیشتر باشد و در ضمن، وجوه مشابهت و نتیجه‌ای که از این مشابهت گرفته می‌شود نیز به هم مرتبط باشد، آن استدلال تمثیلی قوی‌تر خواهد بود. حال با توجه به این‌که وجوه مشابهت دو خانه مذکور در گزینه «۲» بسیار زیاد است و در ضمن این

(معمد رضایی بقا)

۱۳۸- گزینه ۱

نسبت یا رابطه در قضیه حملی، باید فعل اسنادی یا ربطی باشد و به معنای «وجود دارد» یا «وجود ندارد» نباشد! در گزینه ۲، «نیست» به معنای وجود ندارد است و در گزینه ۳ فعل به صورت اسنادی نیست و در گزینه ۴، «است» به معنای وجود دارد می‌باشد. اما در گزینه ۱، «است» در معنای اسنادی به کار رفته است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(همید سوریان)

۱۳۹- گزینه ۴

قضیه‌ای که نه جزئی است و نه کلیه، یعنی موضوع مفهوم جزئی است و سور ندارد و شخصیه محسوب می‌شود. «عقل» در عبارت «عقل هم‌ریشه با عقل» به معنای افسار حیوان است و افسار نفس محسوب می‌شود. موضوع است و چون لفظ آن موردنظر است، لذا مفهومی جزئی است و این قضیه شخصیه است. توجه کنید که هرگاه لفظ یک کلمه موردنظر باشد، آن کلمه مفهومی جزئی است.

سایر گزینه‌ها: موضوع قضیه در همه آن‌ها مفهومی کلی است.

نکته: «این» و «آن» در صورتی مفهوم را جزئی می‌کنند که معنای اشاره بدهند و در غیر این صورت چنین اثری ندارند. مثلاً «آن عقلی» در عبارت «آن عقلی کامل و دارای حکمت است که انسان را به اخلاق و شرافت هدایت کند» به معنای «هر عقلی» است و اشاره به یک عقل مشخص ندارد. بنابراین «آن عقلی» در اینجا مفهوم کلی است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

(علیرضا نصیری)

۱۴۰- گزینه ۴

گزینه‌های اول تا سوم همگی قضایای شخصیه هستند. در گزینه ۱، از آن جایی که کلمه «باهم‌شماری» موضوع قضیه و مفهومی جزئی است، بنابراین قضیه، شخصیه محسوب می‌شود و همچنین است گزینه ۳. گزینه ۲ نیز از آنجایی که موضوع آن اسم خاص یک فرد است، بنابراین شخصیه محسوب می‌شود. اما موضوع گزینه ۴ کلی است و با سایر گزینه‌ها متفاوت است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

فلسفه یازدهم

(موسی سپاهی - سروان)

۱۴۱- گزینه ۳

یکی از ویژگی‌های انسان توانایی شناختن است. انسان می‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد. شناخت انسان همیشه همراه با خطا نیست. انسان هم می‌تواند محسوس را بشناسد و هم می‌تواند امور نامحسوس را بشناسد اما ابزار شناخت امور محسوس با نامحسوس متفاوت است. گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» همگی به نوعی شکاکیت مطلق را اشعار می‌دارند درحالی‌که گزینه ۳ چنین نیست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۸)

وجوه ذکر شده، مانند مترژ، محل ساختمان، امکانات، همسایه‌ها و ... همگی از مواردی هستند که در قیمت خانه تأثیرگذارند، بنابراین استدلال مطرح شده در گزینه ۲ با آن که همچنان قطعی نیست، اما بسیار قوی‌تر از سایر گزینه‌هاست.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۱۳۵- گزینه ۴

(سیا پعفرزاده صابری)

در این گزینه، استدلال از نوع قیاسی می‌باشد در حالی که سایر گزینه‌ها استقرا هستند نه قیاس، چرا که ابتدا یک مقدمه پنهان در استدلال وجود دارد و سپس از مقدمه کلی به نتیجه جزئی در مورد بیماری کرونا رسیده است.

۱) همه بیماری‌های عفونی با داروهای گیاهی قابل درمان است.

۲) کرونا نیز بیماری عفونی است.

پس در نتیجه: کرونا هم با داروهای گیاهی قابل درمان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استدلال استقرایی تعمیمی است که از بررسی چند نمونه جزئی، نتیجه کلی گرفته شده است.

گزینه «۲»: استدلال استقرایی تمثیلی است که در آن زندگی را مانند یک بازی دسته‌جمعی دانسته است.

گزینه «۳»: استدلال استنتاج بهترین تبیین است که نوعی استقراست و از بررسی احتمالات مختلف به نتیجه رسیده است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۵۲)

۱۳۶- گزینه ۱

(فرهاد قاسمی نژاد)

عبارت «گر حکم شود که مست گیرند در شهر هر آنکه هست گیرند.» یک قضیه شرطی محسوب می‌شود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کلمه «گوی» فعل امر است.

گزینه «۳»: عبارت «که گفت»، استفهام و انشائی محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: کلمه «سعديا» جمله ندایی است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۳۷- گزینه ۴

(معمد آقاصالح)

دو قضیه حملی «تو با یاد وطن می‌نالی» و «غریب است دلم در وطنم» در این بیت وجود دارد و همچنین عبارت «من چه گویم؟» نیز استفهام انکاری محسوب می‌شود که یک قضیه سالبه به‌شمار می‌رود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه، یک قضیه حملی وجود دارد: «گناه مستی و بغلت هر دو با من است.»

گزینه «۲»: کل این بیت یک قضیه شرطی است: «اگر عاشق نشوی آنگاه روزی بدون این که نقش مقصود از کارگاه هستی خوانده‌باشی کار جهان سر می‌آید.»

گزینه «۳»: مصراع اول یک قضیه حملی دارد و مصراع دوم یک قضیه شرطی.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۶)

۱۴۲- گزینه «۴»

(مهمبر رضایی بقا)

امکان معرفت امری بدیهی است. ما وجود خودمان را درک می‌کنیم، وجود افراد و اشیای پیرامون خود را حس می‌کنیم و کم‌ترین تردیدی نداریم که اشیایی در پیرامون ما هستند. بنابراین کسی به طور طبیعی در اصل امکان معرفت شک نمی‌کند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۴۳- گزینه «۱»

(مهمبر رضایی بقا)

معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد. اگر ابهامی هم از جهت کلمه و لغت باشد، حداکثر با بیان معادلی ابهام رفع می‌شود. پس اینکه هیچ ابهام در مورد شناخت نباشد، نادرست است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۱۴۴- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

در ظاهر، عبارات مطرح شده نشان از این دارد که فرد به شناخت اشتباه قبلی پی برده و در پی شناخت جدیدی است؛ اما دقت کنید که صورت سؤال، پیش‌فرض این عمل را خواسته نه خود عمل را. پیشرفت پیوسته دانش نشان از امکان شناخت دارد که توأم با قبول خطا بودن برخی از شناخت‌ها در انسان است.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۴۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

درون‌نگری: نتیجه تأمل عقلی در یافته‌های درونی
شناخت تجربی: حاصل همکاری حس و عقل
شناخت عقلی: نتیجه به کار بردن محض عقل

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۴۶- گزینه «۱»

(همبر سوریان)

شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم نیز استوار است و دانشمندان در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آنها بهره می‌برد؛ برخی از این قواعد عبارتند از: ۱- پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. ۲- هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. ۳- طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند. این قواعد زمینه‌هایی لازم برای شناخت تجربی هستند و بدون کمک گرفتن از حس و صرفاً بر اساس شناخت عقلی حاصل می‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: تأمل در حالات درونی نفس شناخت عقلی محض محسوب نمی‌شود زیرا همکاری عقل با حالات درونی نفس که نوعی ادراک بی‌واسطه قلبی است، می‌باشد.

گزینه «۳»: تعمیم دادن مشاهدات به شناخت تجربی می‌انجامد که روش شناخت جهان طبیعت است، نه کل هستی.

گزینه «۴»: یافته‌های عقل درباره کل هستی، پایه زندگی را استوار می‌کند ولی اعتبار آن از اینجا معلوم نمی‌شود که بر پایه آن‌ها زندگی می‌کنیم زیرا بر پایه تفکر عقلی نادرست هم می‌توان زندگی کرد. این ابزار حس است که به قدری معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۴۷- گزینه «۲»

(فیروز نژاد نیف - تبریز)

این بیت بیانگر ابزار قلب است. این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس که تهذیب آن گام به گام است، حاصل می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۴۸- گزینه «۱»

(پرگل رحیمی)

دریافت‌کننده وحی پیامبران هستند و انسان‌های دیگر نمی‌توانند آن را دریافت کنند؛ اما می‌توانند با تأمل و تدبّر در قرآن و سایر منابع وحی الهی، به میزان همت خود از بسیاری از حقایق آگاه شوند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۵)

۱۴۹- گزینه «۱»

(علیرضا نمیری)

امکان پیدا کردن شناختی از کل هستی و وجود و عالم پیرامونی، شناختی است که صرفاً از طریق تعقل محض امکان‌پذیر است و اگر ما چنین شناختی را که حاصل فعالیت «عقل محض» است کتمان کنیم و این قبیل معارف را منتفی بدانیم، در آن صورت هرگز نخواهیم به شناختی از کل هستی دست یابیم؛ چون اولاً تجربه، خود نیازمند مفروضاتی است که از جنس شناخت عقلی می‌باشند و ثانیاً این‌که ولو آن اصول ابتدایی نیز مفروض گرفته شوند، تجربه اصلاً نمی‌تواند شناختی از کل هستی به ما بدهد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: از آن جایی که ریاضیات و هندسه از جنس شناخت عقلی حاصل از تعقل محض هستند، بنابراین ابطال این‌گونه شناخت‌ها به باطل شدن ریاضی و هندسه، با تعریفی که هم‌اکنون از آن‌ها می‌شناسیم، خواهد انجامید.

گزینه «۳»: همه علوم تجربی و هرگونه معرفت حاصل از تجربه، بر اصولی مانند «اصل علیت» و «ضرورت علی و معلولی» و ... متکی هستند که از جنس شناخت عقلی محسوب می‌شوند؛ بنابراین ابطال این‌گونه شناخت‌ها به متزلزل شدن علوم تجربی خواهد انجامید.

گزینه «۴»: شناخت اشیای پیرامونی یا از طریق حس صرف و خالی اتفاق می‌افتد و یا از طریق تجربه. اگر شناخت عقلی محض ممکن نبود، همانطور که در تشریح گزینه «۳» گفته شد، تجربه متزلزل می‌شد و شناخت ما از اشیای پیرامون و طبیعت منحصر در حس می‌گشت.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۰ و ۵۶)

۱۵۰- گزینه «۲»

(همبر سوریان)

الف) اعتبارسنجی ابزارهای شناخت بر عهده عقل است. توجه کنید که خود «شنوایی» به عنوان یک «حس» در اینجا موضوع شناخت است و خودش در صدور حکم نقشی ندارد و نمی‌توان گفت این شناخت حاصل همکاری حس و عقل است.

ب) اینکه منشأ حدیث قلب حجت خداست، به این معنا نیست که گوینده این سخن از قلب خود استفاده کرده است. گوینده این سخن با حس خود حدیث را خوانده یا شنیده است و با عقل خود معنای آن را دریافته و حکم کرده است.

پ) فهم خطای حسی از موارد همکاری حس و عقل است زیرا با حس خود به دو شناخت حسی متفاوت از یک حقیقت (مثلاً شیرینی غسل و تلخی آن) می‌رسیم و عقل با ملاحظه امور مختلف (مثل خوردن بادام تلخ بلافاصله قبل از چشیدن غسل) قضاوت می‌کند که کدام حس معتبر و کدام خطاست.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۰ و ۵۶)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد. (در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان)

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند. (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)

ج) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

د) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۳)

۱۵۲- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

الف)

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

نفر $۲,۴۰۰,۰۰۰ - ۳,۶۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰$ = جمعیت بیکار
$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

$$\text{درصد} = \frac{۲,۴۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۴۰$$

ب) $۲,۰۰۰,۰۰۰$ نفر از جمعیت دانشجویان کشور (که قبلاً نه کاری داشته و نه در جست‌وجوی شغلی بوده‌اند). جزو جمعیت غیرفعال جامعه محسوب می‌شدند، حال که این تعداد فارغ‌التحصیل شده و تصمیم به ورود به بازار کار گرفتند، جزو جمعیت فعال جامعه محسوب می‌شوند و به جمعیت فعال قبل افزوده می‌شوند. در ادامه داریم که تنها $۸۰۰,۰۰۰$ نفر از این فارغ‌التحصیلان جدید توانسته‌اند برای خود شغلی پیدا کنند و مابقی یعنی $۱,۲۰۰,۰۰۰$ نفر ($۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۸۰۰,۰۰۰ = ۱,۲۰۰,۰۰۰$) بیکار هستند و به جمعیت بیکار قبل افزوده می‌شوند. حال برای محاسبه نرخ جدید بیکاری در این کشور خواهیم داشت:

نفر $۶,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۸,۰۰۰,۰۰۰$ = جمعیت فعال جدیدنفر $۲,۴۰۰,۰۰۰ + ۱,۲۰۰,۰۰۰ = ۳,۶۰۰,۰۰۰$ = جمعیت بیکار جدید
$$\text{نرخ بیکاری جدید} = \frac{۳,۶۰۰,۰۰۰}{۸,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۴۵$$

ج) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۵۳- گزینه «۴»

(سیرمهر مدنی ریثانی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

- صحیح است.

- صحیح است.

- غلط است؛ مطابق با مفهوم فقر مطلق می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت، به عنوان مثال، مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که روزانه زیر $۱/۹$ دلار درآمد دارند زیر خط فقر مطلق‌اند.

- غلط است؛ در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید (PPP) محاسبه می‌شود.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۵۴- گزینه «۴»

(آفرین ساپری)

الف) منفعت حاصل از تولید کالای A در کشور چین بیشتر از دیگر کشورهاست، در نتیجه کشور چین در تولید کالای A مزیت مطلق دارد.

منفعت حاصل از تولید کالای B در کشور هند بیشتر از دیگر کشورهاست، در نتیجه کشور هند در تولید کالای B مزیت مطلق دارد.

ب) ایران از نظر عوامل تولید با دو کشور چین و هند یکسان است. اگر ایران همه امکانات خود را بر تولید کالای A متمرکز کند، ۴۰ واحد منفعت و اگر به تولید کالای B تخصیص دهد ۷۰ واحد منفعت به دست می‌آورد. در نتیجه می‌توان گفت هر چند ایران در تولید کالاهای A و B نسبت به

دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید کالای B (۷۰ واحد منفعت) نسبت به کالای A (۴۰ واحد منفعت) مزیت نسبی دارد.

بنابراین باید در تولید کالای B متمرکز شود و کالای A مورد نیاز خود را از کشور چین وارد کند.

ج) منفعت حاصل از تولید کالای B در کشور هند بیشتر از دیگر کشورهاست، در نتیجه کشور هند در تولید کالای B مزیت مطلق دارد.

بهرتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از دیگر کشورها بگیرد. (کشور هند باید کالای B را در داخل تولید کند و کالای A مورد نیاز خود را از چین وارد کند).

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۱۵۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

طرفداران نظام سوسیالیستی معتقدند: دولت‌ها موظف‌اند با قرارداد قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکیت و سرمایه‌اندوزی، جلوی ظلم و ستم سرمایه‌دارها را بگیرند و از اقشار ضعیف حمایت کنند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۱۵۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

الف) در فضای جهانی، اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است.

ب) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

ج) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به خاطر تخصص‌گرایی و تولید براساس مزیت، اقتصادی تک‌محصولی است.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۵۷- گزینه «۳»

(آفرین ساپری)

با رعایت اصل مزیت‌های مطلق و نسبی می‌توان از هدررفت منابع جلوگیری کرد، چرا که منابع کمیاب هستند. (در صورت مبادله بین کشورها، باز هم کشورها با کمیابی منابع مواجه هستند).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تر به فروش برسانند.

گزینه «۲»: اگر اصل مزیت مطلق و نسبی رعایت نشود، از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود. بنابراین با رعایت این اصول از منابع و سرمایه‌ها به نحو درستی استفاده می‌شود.

گزینه «۴»: اگر اصل مزیت مطلق و نسبی رعایت نشود، با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد. بنابراین با رعایت این اصل محصولات باکیفیت‌تری تولید شده و رفاه جامعه افزایش می‌یابد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۱)

۱۵۸- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان بازار با مازاد تقاضا روبه‌رو است. در این سطح از دستمزد به دلیل پایین بودن آن، مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست. در نتیجه کارفرمایان مجبور می‌شوند سطح دستمزد را افزایش دهند و در این حالت تمایل افراد برای استخدام نیز افزایش می‌یابد. دستمزد تا رسیدن به سطح دستمزد تعادلی افزایش می‌یابد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در سطح دستمزد ۳/۵ میلیون تومان، بازار به تعادل می‌رسد. (محل برخورد منحنی‌های عرضه و تقاضای نیروی کار) یعنی دستمزد درخواستی نیروی کار برای اشتغال با دستمزد پرداختی از سوی کارفرما برابر است.

گزینه «۲»: در دستمزد ۵ میلیون تومان بازار دارای مازاد عرضه است. تعداد زیادی از افراد حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد ندارند. در نتیجه چون گروهی از افراد بیکار هستند حاضرند با سطح دستمزد پایین‌تری کار را انجام دهند. بنابراین دستمزد تا سطح رسیدن به دستمزد تعادلی پایین می‌آید.

گزینه «۴»: عرضه‌کننده نیروی کار: همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید می‌کنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند.

تقاضاکنندگان نیروی کار: صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند. (گاهی در اقتصاد به تقاضاکنندگان نیروی کار، کارفرما هم می‌گویند).

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۵۹- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

الف) در اقتصاد ایران عامل «بی‌ثباتی در قیمت‌ها» بر بی‌ثباتی بازار کار و فعالیت اقتصادی اثر منفی قابل توجهی گذاشته است و یکی از عوامل مهم بیکاری و رکود به‌شمار می‌رود.

ب) یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری، «اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت» است و دولت‌ها موظفانند از طریق «حمایت از شرکت‌های تولیدی» و «مبارزه با فساد»، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

ج) مردم برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر مسئولیت دارند. آن‌ها می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک‌های مردمی و نیز تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی، از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری، محافظت کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۹۰)

۱۶۰- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

- بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال سن دارد و در جست‌وجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.

بررسی قسمت اول در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در علم اقتصاد کسی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده است، بیکار محسوب نمی‌شود.

گزینه «۲»: در علم اقتصاد همه کسانی را که به صورت پاره‌وقت مشغول به‌کارند شاغل به حساب می‌آورند.

گزینه «۳»: در علم اقتصاد همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به‌کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می‌کنند.

- بیکاری اصطلاحی شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)